LAHOLMS TIDNING

N:R 89. ÅRG. 21. Laholms Tidnings Tryckeri, Laholm. TORSDAGEN DEN 17 APRIL 1952 Ansvarig utgivare: J. B. Bengtsson. Lösnummer 15 öre.

Stor arbetslöshet bland färingarna – Grönland lockar

THORSHAVN. (TT:s korr.)

Flera fiskarfamiljer på Färöarna överväger att utvandra till Grönland och bosätta sig där för alltid på grund av de osäkra tiderna och den ständigt ökade arbetslösheten på Färöarna.

Färingarna har som danska medborgare samma rättigheter som den infödda befolkningen på Grönland och de anses dessutom ha särskilt stora förutsättningar att snabbt acklimatisera sig i Grönlands bistra klimat.

Storvalfångsten i Nordatlanten väntas bli av mycket ringa omfattning i år då det förmodligen bara blir islänningarna som kan sända ut några större valfångare. Hittills har färingarna varit de mest energiska i denna jakt — man har två valstationer på öarna och sex större valfångare — men de starkt fallande priserna på valolja på världsmarknaden i förening med ekonomiska svårigheter för de båda valstationerna hotar nu tvinga färingarna att inställa fångsten i år.

Inga nya spår:

Sållningsarbetet väntas lösa gåtan i Broakulla

VÄXJÖ. (TT:s utsände)

Mordkommissionens medlemmar tar igen sig på onsdagen och stannar troligen hela dagen i Växjö. Man skall bl. a. planera det kommande arbetet, som man betecknar som långt ifrån hopplöst.

Ryktet gör gällande att ytterligare två personer i Broakullatrakten står på spaningsledningens lista som starkt misstänkta och att de när som helst kan kallas att gå igenom den eklut som 18-åringen fick gå igenom på annandagen och tisdagen. Allt detta betecknar en av medlemmarna i mordkommissionen som löst prat — "vi har, ärligt talat, inget sådant i tankarna just nu. Det ligger massor av arbete framför oss, innan vi kan göra något ingripande av något slag. "Fortfarande tiger dock spaningsledningen om resultatet av sållningsarbetet.

Den blodfläckade skjorta som hittades i Lagan för några dagar sedan har vidarebefordrats till kriminaltekniska anstalten i Stockholm för rättskemisk undersökning. Landsfogden vill inte säga något om spaningsledningen har funnit något samband med skjortan och rånmordet i Broakulla ännu. utan avvaktar först expertutlåtandet från Stockholm.

Att sållningsarbetet gett något som eventuellt kan sätta kriminalarna på rätt spår börjar bli allt mer klart, men de ansvariga vill t. v. inte röja något. Så mycket är däremot fastslaget att mordkommissionens medlemmar på torsdagsmorgonen har en hel del material att bearbeta.

3,676 SLKF:are i husmorstävlan

STOCKHOLM (TT).

Den första omgången i Svenska Landsbygdens Kvinnoförbunds rikstävling "Kunnig husmor — god medborgare" ägde rum på onsdagen. I tävlingen deltog 3,676 husmödrar från 357 avdelningar. Samtliga distrikt var representerade bland de tävlande. Tävlingen pågick från kl 19 till kl 22,30 och de tävlande hade alltså 3½ timmar på sig för att lösa uppgifterna.

Denna första tävlingsomgång avsåg utseende av distriktsmästare. Dessa möts sedan till final i samband med SLKF:s riksstämma i Sollefteå i juni, då riksmästare skall koras. Tävlingen har organiserats av SLKF:s studienämnd.

Utförligt reportage från tävlingen i Halland i morgondagens nummer.

Glada nyheter är anledningen till att de här båda damerna strålar så glatt framför portalen vid "Eisenhower Headquarter" i Washington. De hör båda till den stora stab, som jobbar för att göra "Ike" till president, och vad kunde glädja dem mera än budskapet om att Atlantpakt-överbefälhavaren beslutat lämna Europa och komma hem till valkampanjen i sommar?

Primärvalen i USA:

Ike slog ut Taft i New Jersey Stevenson går för Kefauver

NEW YORK (TT — Reuter)

General Eisenhower segrade som väntat i New Jerseys republikanska primärval och segern blev till och med större än hans mest optimistiska anhängare hade räknat med.

Han fick omkring 60 procent av det totala röstetalet och stödes av minst 31 av statens 31 delegater till partikonventet i sommar. Hans främste motståndare, senator Taft, fick 37 procent av rösterna och kan med säkerhet räkna på stöd av endast fyra delegater. En stöder Harold Stassen, som endast fick omkring 4 procent av rösterna, medan de två andra delegaterna ännu inte har bestämt vem de skall stödja.

På den demokratiska sidan var senator Kefauver ensam herre på valplatsen. Hans utsikter att bli nominerad till presidentkandidat har ökats avsevärt genom att illinoisguvernören Adlai Stevenson, som ansågs vara president Trumans man, på onsdagen definitivt sade ifrån att han inte skulle ställa upp i presidentvalet. Hans beslut framkallade bestörtning hos de moderata demokraterna, som hade hoppats att han skulle fortsätta traditionen från Roosevelts "nya giv" och Trumans "rättvisa giv". I vissa kretsar spekulerar man nu över möjligheten att Truman trots allt skulle åta sig omval om partikonventet begär det.

Primärvalet i New Jersey var den andra direkta sammandrabbningen mellan Eisenhower och Taft. Förra gången de båda stod uppställda som officiella kandidater var i New Hampshire, där Eisenhower också vann en stor seger.

Trots Eisenhowers framgång förklarar taftanhängarna att han egentligen klarade sig ganska illa och att resultatet var en "moralisk triumf" för Taft.

Internationell svartbörs:

Polen gör miljonaffärer med västzonen via dansk

KÖPENHAMN. (TT—RB)

En polsk diplomat ställer miljoner dollar till Danmarks förfogande för att möjliggöra metallförsäljningar från Väst- till Östtyskland, uppger tidningen Information på onsdagen.

Den danske huvudmannen synes vara en E. P. Andreasen, som bor i en förstad till Köpenhamn, och han har enligt tidningen bl. a. köpt metall från Västtyskland för leverant till Östtyskland med hjälp av en dollarcheck på erforderligt belopp, som han mottog av den polske diplomaten en månad innan varorna skulle levereras. Av en dansk bankir, Thorkild Larsen, och en schweizisk bankirfirma skall Andreasen ha fått 500.000 dollar för inköp av 500 ton aluminium, och den polska handelsorganisationen uppges också ha ställt ett par miljoner dollar till förfogande för inköp av 2.000 ton aluminium mot betalning i dollarcheck i Zurich eller New York.

SLKF:s rikstävlan får 3,677 deltagare

SLKF:s rikstävlan "Kunnig husmor — god medborgare" har mottagits med mycket stort intresse av SLKF-medlemmarna, i det att inte mindre än 3,677 deltagare från 357 avdelningar anmält sig. Samtliga distrikt är representerade. Tävlingen äger rum på onsdag den 16 april, då deltagarna får ta itu med uppgifterna i sina respektive tävlingsgrupper ute i avdelningarna.

Det är SLKF:s studienämnd som lagt upp tävlingen. Uppgifterna den 16 april gäller en första tävlingsomgång, där distriktsmästarna koras. Finalomgången äger sedan rum i samband med SLKF:s förbundsstämma i Sollefteå i juni, i vilken tävling distriktsmästarna är kvalificerade att kämpa om titel och värdighet av riksmästare.

Ingrids sista brev:

Vad kan jag göra för att ändra det som skett?

LOS ANGELES. (TT Reuter)

Det brev Ingrid Bergman en gång skrev från Italien till sin förre make dr Lindström för att bekänna sin kärlek till den italienske filmregissören Roberto Rossellini har offentliggjorts i samband med den process Ingrid Bergman inlett för att få ha dottern Pia hos sig på somrarna.

I brevet som är adresserat till "Lille Peter" skriver hon bl. a.: "Det är inte enbart mitt fel, men jag förstår ändå inte hur du någonsin skall kunna förlåta att jag vill stanna hos Roberto. Jag menade inte att bli kär och att stanna i Italien för alltid. Efter alla våra planer och drömmar vet du att detta är sant. Men vad kan jag göra för att ändra det som skett?"

I fortsättningen omtalar Ingrid Bergman att hon trodde sig kunna övervinna de känslor hon hyste för Rossellini om hon bara fick tillfälle att träffa honom "i hans egen miljö". — Men det blev precis tvärtom, skriver hon. "Min Peter, jag vet att detta brev kommer att slå ned som en bomb på vårt hem, vår Pelle (det namn de båda tänkt ge sitt nästa barn), vår framtid och vårt förgångna som varit så fyllt av offer från din sida. Nu står du ensam i ruinerna och jag är oförmögen att hjälpa dig".

2 militära flygolyckor krävde tre flygares liv

Plankrock i luften Föll död i fallskärm

GÖTEBORG (TT).

Två Vampireplan av typ 7 21 från Göta flygflottilj kolliderade på onsdagseftermiddagen över Mölnlycke samhälle på c:a 4,000 m. höjd. Båda förarna hoppade med fallskärm och dessa vecklades också ut. Den ena hamnade emellertid i Finnsjön ett stycke söder om samhället och föraren var död när han påträffades. Den andre föraren hade ådragit sig svåra skador. Då planen tog mark antändes skogen men personal från sex brandbilar lyckades släcka elden.

Den omkomne föraren var korpral Bertil Silfverstrand från Göteborg, född 1931. Den skadade är furir Göte Jonasson. Han är i 25-årsåldern.

Korpral Silfverstrands flygplan blev fullständigts plittrat och flygaren omkom av allt att döma vid själva kollisionen. Han slungades emellertid ur det förstörda planet, varvid fullskärmen utvecklade sig. Silverstrand och Jonasson tillhörde vid olyckstillfället var sin av de två rotar som då stred mot varandra.

— Vid kollisionen slungades flygplansdelar vida omkring och hamnade över stora delar av samhället, säger ett ögonvittne till olyckan. Han hörde ett väldigt brak och såg hur planen smulades sönder.

Furir Jonasson, som är från Sidensjö, blev blott lätt skadad och ingen fara för hans liv föreligger.

Pilot och signalist dödades vid krasch

RONNEBY (TT).

Vid ett flyghaveri på Blekinge flygflottilj i Kallinge på onsdagsmiddagen med ett attackflygplan av typen T 18 omkom de båda ombordvarande flygföraren korpral Börje Elvin Petersson och flygsignalisten furir Stig Arne Carlsson.

Furir Carlsson var född 1929 och hemmahörande i Påskallavik, medan korpral Petersson var född 1928 och från Voxtorp.

Haveriet inträffade strax efter det flygplanet hade startat från flygfältet för att utföra formella anfallsövningar. Flygplanet hade påfallande låg hastighet och på omkring 100 meters höjd tycktes föraren förlora kontrollen över flygplanet, som i brant vinkel slog i marken, varvid det fattade eld. Orsaken till den låga hastigheten är ännu inte känd. Nedslaget skedde ungefär 200 m. bortom startbanans slut. Vädret var klart vid olyckstillfället.

Textilanställda britter kräver omsens slopande

MANCHESTER (TT Reuter).

Antalet arbetslösa till följd av stängningarna inom bomullsindustrin i Lancashire torde denna vecka uppgå till mellan 150,000 och 180,000, meddelar sekreteraren i Textilarbetarförbundet, Ernest Thornton. Detta skulle innebära att mer än hälften av samtliga arbetare inom industrin är utan arbete.

Lågkonjunkturen inom textilindustrin, som blivit Storbritanniens första allvarligare arbetslöshetsproblem efter kriget, påverkar också tusentals arbetare inom ylleindustrin i det angränsande grevskapet Yorkshire.

Textilarbetarförbundets styrelse har beslutat anordna massproduktion i alla bomullsstäder de närmaste månaderna som protest mot regeringens vägran att upphäva omsättningsskatten på textilvaror. Denna skatt anses vara den främsta orsaken till "Köpstrejken" hos den brittiska allmänheten.

— Nej, jag kan inte bota er man för att tala i sömnen.

— Jaså. Men doktorn kanske kan få honom att tala litet tydligare?

Tåg på en räls gör 300 km/tim.

KREFELD (TT — DPA).

Utanför en av Västtysklands storstäder håller för närvarande en märklig försökslinje för järnvägsdrift av nytt slag på att anläggas. Det är fråga om järnvägsvagnar som går endast på en skena och kan nå nästan samma hastigheter som flygplan eller upp till 300 km/tim.

I slutet av maj skall provturer företas med några fjärrstyrda vagnar på den 2 km. långa skensträckan, och man hoppas då komma upp i en hastighet av 150 km/tim.

Misslyckad kupp i Svenljunga löste 3 sexdregakupper

SVENLJUNGA (TT).

Tre inbrottsstölder i Sexdrega har klarats upp genom en misslyckad kupp på tisdagskvällen. De skyldiga är två ortsbor i 20-årsåldern, som erkänt efter att ha varit i förhör hela onsdagen.

Vid tisdagens inbrott i en affär upptäcktes tjuvarna av en tillfällighet. Den ena lyckades fly genom att hoppa ut genom ett fönster, medan den andre sprang rakt i armarna på affärsinnehavarens son, som tog fast tjuven och låste in honom i affären. Medan sonen ringde efter hjälp försökte 20-åringen beröva sig livet genom att skära av pulsådern vid handleden. Han omhändertogs emellertid genast och forslades till Borås lasarett, där han fick nödig vård.

Eva Peron på benen

Eva Peron, den icke obekanta makan till Argentinas president, har åter framträtt efter sin långa sjukdom. Den här bilden togs, då hon talade vid ett möte, som avslutade lantarbetarnas stora kongress i Bue nos Aires.

Sekretessen strängare än sträng kring Storbritanniens atomprov

FREEMANTLE, AUSTRALIEN, (TT — Reuter)

Tystlåtna sjömän steg på onsdagen i land i Freemantle på Australiens västkust från två fartyg, som medfört material till hemliga atomprov. De hade stränga order att inte säga någonting om resan från England eller om den slutliga destinationsorten. Till och med då journalisterna frågade dem om de haft en trevlig resa, blev svaret: "Det vet vi inte".

Premierminister Menzies sade vid en presskonferens att Australien är fullt ense med England om nödvändigheten av absolut sekretess kring provet. Han tillade: Jag vet inte var provet skall ske och jag frågar inte.

De båda fartygen, som kom till Freemantle på onsdagen — Narvik och Zeebrügge — lämnade England i februari med teknisk personal och utrustning ombord. Troligen har de en last på 400 ton och medför 1,000 man ur ingenjörstrupperna. Det vimlade av detektiver och officerare ur säkerhetstjänsten då fartygen lade till vid den väl bevakade kajen. Efter att ha tagit ombord livsmedel, vatten och bränsle skall fartygen fortsätta till sin hemliga destinationsort.

Då premierminister Churchill i februari meddelade att Storbritannien skulle göra ett atomprov i Australien, trodde man allmänt att detta skulle äga rum på raketskjutbanan i Woomera i mellersta Australien. Men på senare tid har man lutat åt åsikten att England i stället valt Christmas Island i Indiska Oceanen.

HALMSTAD (TT).

Tre rymmare från Råby togs på onsdagen av polisen i Halmstad. Annandag påsk begav de sig av från skyddshemmet på cyklar som de stal i Lund och på vilka de tog sig fram till Halmstad, där de ämnade söka upp en kamrat.

Kidnappare leder fångar i revolt i USA-fängelse

TRENTON, NEW JERSEY. (TT—Reuter)

Ledda av en till livstids fängelse för kidnappning dömd 36-årig fånge håller de 40 fångar som på tisdagen barrikaderade sig i Trenton-fängelset tryckeriverkstad fortfarande stånd mot de belägrande fångvaktarna.

Bråket uppstod i samband med att fångarna klagade på maten, sängarna och de sanitära förhållandena i fängelset, varjämte de krävde att en misshaglig fångvårdare skulle avskedas. Fångarna har som "gisslan" fyra fångvårdare, men de har gått ned på att ta emot medicin till två av dem, vilka lider av hjärtbesvär.

Utanför tryckeriverkstaden är fängelsegården uppfylld av fångvaktare och polis, och kulsprutor hålls riktade mot verkstaden från fönstren i angränsande byggnader.

Genom de gallerförsedda fönstren till tryckeriet förklarade en talesman för de revolterande fångarna på onsdagen: "Vi tänker inte ge upp. Vi är utanför lagen, samhällets avskum och vi vet att vi kan vänta oss det värsta."

Detta är tredje gången på fjorton dagar, som fångarna i Trentonfängelset gör myteri.

Fick betala 25,900 för bostadsrätt till 12,000 kr:s våning

STOCKHOLM (TT).

Bostadsrätten till en lägenhet i ett hus på söder överlåts till en hugad spekulant för inte mindre än 25,900 kr trots att lägenheten taxerats till endast 12,000 kr och transaktionen har medfört åtal vid Stockholms rådhusrätt för lägenhetsägarna, tre bröder och en syster.

Saken rullades upp sedan hustrun till en av bröderna i en bönfallande skrivelse bett hyresnämnden hjälpa henne då hon på grund av sjukdom inte kunde lämna lägenheten och för den sakens skull utsattes för syskonens trakasserier.

Det var en charkuterist som svarade på annonsen om lägenheten, vilken gått i arv till de fyra syskonen. Spekulanten fann lägenheten värd sitt pris och betalade utan att blinka 25,900 kr för tvårumsmaren. För att dölja att så mycket pengar betalats "svarts", angavs i köpehandlingen och i ansökningen om försäljningen försäljningssumman till endast 5,000 kr. Hela affären betecknas som brott mot lagen om bostadsrättskontroll.

Europaförsvaret:

Även USA redo ställa garantier

WASHINGTON (TT — Reuter)

Förenta staterna är redo att överväga möjligheten att ställa garantier för den europeiska försvarsgemenskapens integritet, så snart gemenskapen har upprättats, sade utrikesminister Acheson på sin presskonferens på onsdagen.

Acheson hade tillfrågats om Förenta staterna förbereder liknande garantier åt Västtyskland och Italien som Storbritannien på tisdagen lovade dessa länder.

Det är enligt artikel 5 i atlantpakten som Förenta staterna skulle ställa dylika garantier. Enligt denna artikel skall varje medlem betrakta ett anfall mot någon av paktbröderna som ett anfall mot alla. Acheson sade inte om de planerade garantierna skulle bli lika omedelbara och automatiska som de brittiska. Det påpekas att de brittiska garantierna är mer detaljerade än atlantpaktens.

Utrikesministern förklarade att en eventuell utvidgning av atlantpaktsgarantierna kräver godkännande av senaten.

I fråga om kontraktsvalet av Tyskland sade sig Acheson se fram mot en parafering i början av maj.

Undermedicinen mot tuberkulos i bruk i Sverige

STOCKHOLM (TT).

Det nya läkemedlet mot tuberkulos, som kommit fram i Amerika, isonikotinsyrehydrazid, användes nu på svenska sjukhus och framställs av flera svenska läkemedelsfirmor, där det tillverkas i tablettform. Den terapikommitté, som är knuten till Svenska nationalföreningen mot tuberkulos, har enligt DN beslutat pröva medlet i större utsträckning, och man räknar med att ha fått definitivt besked i juli om medlets medicinska värde. I Amerika betraktades det först som revolutionerande, men den senaste månaden har flera läkare varnat för överskattning.

Vädret

Landdistrikt: Svag till måttlig växlande vind. Uppehållsväder och till en början tämligen klart, senare delvis mulnande i de norra delarna. Kyligt under natten men något stigande dagstemperatur.

Allmänna utsikter för fredagen: Götaland och Svealand: Tämligen svaga vindar. Uppehållsväder. Stigande dagstemperatur.

Sjödistrikt: Lätt till frisk bris först mellan nord och nordost, senare av växlande riktning. Mestadels god sikt.

Laholms Tidning

Smedjegatan, Laholm

Redaktör: GUSTAF BERTLAND

Dagligt nyhets- och annonsorgan för Laholms stad och södra Halland, Markaryd samt angränsande delar av sydvästra Småland och nordvästra Skåne.

Telefoner:
Redaktionen 300
Redaktör G. Bertlands bostad 199
Expeditionen och annonskontoret 299
Annonschef Axel Larssons bostad anknytning 299

Annonspriser fr. o. m. den 1 jan. 1952.
Före text 26 öre pr mm.
Textsida 28 „ „ „
Särsk. begärd placering å textsida 30 öre pr mm.
Önskas hyra, platssökande och borttappat 23 öre pr mm.
10 procents förhöjning lördagar och dag före helgdag.
För hänvisning till och svars emottagande debiteras 50 öre.
Annonser placeras ej på första sidan.
Förlovnings-, lysnings-, vigsel- och födelseannonser 6: 50 kronor.
PRISFÖRHÖJNING debiteras med 30 procent för annonser beordrade med petitstil.

Prenumerationspriser 1952:
Helår 28:—, halvår 15:—
kvartal 8:—, månad 3:—
Lösnummer 15 öre.

Strömavbrott

Energileveransen till våra abonnenter på nätet vid Ahla avbrytes vid sex olika tillfällen Ett 15-minuters avbrott sker någon gång mellan följande tidpunkter: Torsdagen den 17/4 kl. 22,00—23,00, fredagen den 18/4 kl. 04,30—05,30 samt kl. 22,00—23,00, lördagen den 19/4 kl. 04,30—05,30 samt 13,00—14,00, söndagen den 20/4 kl. 15,00—16,00.

Vi ansvarar ej för att anläggningarna äro spänningslösa under nämnda tider.

SYDKRAFT.

Växtorp

All uppvaktning på min 60-årsdag undanbedes vänligt men bestämt.

Håkan Andersson.

Hasslövs IS

håller kvartalsmöte fredagen d. 18 april kl. 20 i Bygdegården.

Till salu

Gummihjulsvagn

6,50×16" däck, med bettipp till salu. **Ingemar Karlsson, Ysby. Tel. 62050.**

Sättpotatis,

Majestic och Arran Consul, till salu. **Tel. 62153 Ysby.**

Tidig sättpotatis,

Eva, inköpt från Svalöv 1951, till salu. **Tel. 41 Hishult.**

Byggnadstomt

å Sofiero med bra läge vid stora vägen säljes av en händelse för 2 kr, pr kvm.

Laholms Ink.- & Affärsbyrå.
Mander Carlson. Tel. 80.

ROSOR

till utplantering.

C. H. BENGTSSONS HANDELSTRÄDGÅRD. Tel. 272 Laholm.

Hönkycklingar,

8-veckors, Vit Leghorn, efter blodprovad stam, till salu i slutet av maj. Hemtransport kan ombesörjas.

GÖSTA HANSSON, Hishult. Tel. 34.

EN ANNONS
i LAHOLMS TIDNING
ger alltid valuta.

KLÖVER-,

GRÄS- och ROTFRUKTSFRÖER
samt TRÄDGÅRDSFRÖER

Full sortering nu i lager.

Carl Henrikson

LAHOLM. TEL. 104

Lösöreauktion i Vallberga

lördagen den 19 april kl. 2 em., då banvakten Algot Hanssons stbh. genom auktion försäljer 10 bisamhällen, honungsslungare, snickeriverktyg, hyvelbänk, bräder, skrot, trädgårdsredskap samt inre lösöre, varav kostymtyg, bättre kläder m. m.

Kontant betalning.

Fågelsång den 16/4 1952. **J. SJUNNESON.**

Festarrangörer!

Då det gäller fester med tombola. Am. lotterier och för övrigt allt i festbranschen rekommenderas **Engrosfirman Sture Malmgren, Kristianstad.**

Representant:
Annonschef Axel Larsson, Box 78. Tel. 299 Laholm.
Träffas säkrast efter kl. 19.
Katalog på begäran.

JÄRNSKROT,

METALLSKROT, STICKYLLE, PAPPERSAVFALL, SKRÄDDERIKLIPP, TOMFLASKOR, TOMSÄCKAR, TOMFAT och KREATURSBEN köpes till högsta gällande priser.

RÄLS, spårduglig och för byggnadsändamål, samt 500 liters VATTENTUNNOR till salu.

S. ARONSSON, SKROTAFFÄR.
Hamnupplaget.
Halmstad. Tel. Namnanrop: S. Aronsson.

Lediga platser

15-års flicka,

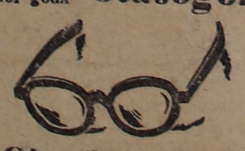
pålitlig och villig att hjälpa till i affär, kan få anställning.

Tel. 235 Laholm.

Jungfru,

yngre eller äldre, som är villig att på mindre lantbruk sköta enkel matlagning åt två personer, får på grund av sjukdom plats nu eller 1 maj. Vidare meddelar **tel. 16 Hårsabäck,** efter kl. 17.

rätt adress för goda **Glasögon**

Glasögonhuset
Stora torg. Halmstad.

Laholms Tidning

har större upplaga än någon annan tidning i s:a Halland

Motorcyklister, tänk på Er själva och Era anhöriga — KÖR VETTIGT!

LT

DEN 17 APRIL.

Stormen kring valreformen

Oppositionspartierna har försökt blåsa upp en "folkstorm" i striden om valsättet. De skyr inga medel, när det gäller att komma regeringen in på livet. Ohlin har i ett föredrag sagt, att regeringens behandling av valreformen är "ett beklämmande utslag av principlöshet och vilja att utan blygsel trygga en överrepresentation för de två partier, i främsta rummet socialdemokraterna, som för närvarande har regeringsmakten". Och Hjalmarson har fallit in i samma melodi med deklarationen, att regeringens förslag till nytt valsätt är "det mest cyniska försöket hittills att ta vallagen till hjälp för att konservera en maktställning, som blivit allt svagare förankrad i folkets förtroende". Höger- och folkpartipressen har redan trätt i intimaste kartellsamverkan, i det att t. ex. högertidningen Sydsvenska Dagbladet räckt ett fång av sina vackraste rosor till folkpartiledaren Ohlin och hans folkpartitidningar för "att de i fråga om valsystemets utformning slagit vakt om den sanna demokratins och rättvisans principer, ehuru deras parti i stort sett ingalunda förlorar på ett genomförande av regeringsförslaget". Därmed är alltså prof. Ohlin i högerpressen framställd som den ädelmodige rövaren av högerröster. Sv. Dagbl. har försäkrat, att valsättspropositionen är "ett maktpolitiskt övergrepp från koalitionspartiernas sida." Dagens Nyheter inbillar folk, att regeringen håller på med "att efter behag fiffla med proportionaliteten". St. T. deklarerar, att regeringsförslaget är "ett sällsynt utmanande och cyniskt missbruk av makten".

När det gäller att precisera de förmenta orättvisorna, blir oppositionsargumenteringen naturligtvis litet konturlös. Dagens Nyheter påstår, att regeringen nu "fått fram ett system, som i ännu högre grad än det nuvarande favoriserar majoritetspartiet". St. T. vågar sig på slutsatsen, att det nya valsättet skall "gå ut över folkpartiet men gynna högern och bondeförbundet, möjligen också kommunisterna". Sydsv. Dagbl. försäkrar t. o. m. att det föreslagna valsättet "är nästan detsamma som att bibehålla nuvarande system men med kartellförbud". Men i sak har oppositionen inte haft annan kritik att komma med än att regringsförslaget, om det tillämpats 1948, skulle givit socialdemokraterna 113 mandat istället för 112.

Ett valsystem är alltså en kompromiss mellan olika synpunkter och intressen, som måste avvägas mot varandra. Det är sällan någon som är helt nöjd med ett sådant resultat. Klart står emellertid beträffande regeringens förslag till nytt valsätt, att det ger betydligt större rättvisa än den nuvarande d'Hondtska fördelningsregeln. Oppositionspartiernas folkstormsgubbar är alltså ute i ogjort väder, när de vill försöka inbilla folk, att regeringsförslaget skulle favorisera regeringspartierna. Det är sant, att socialdemokraterna 1948 skulle fått 113 mandat i stället för 112, om regeringsförslaget då tillämpats. Men hade regeringsförslaget tillämpats vid valen 1940 och 1944, skulle socialdemokraterna förlorat 3 resp. 2 mandat. Bondeförbundet skulle genom regeringsförslaget ha förlorat 1 mandat 1948. På 1950 års siffror skulle det gällande systemet med karteller mellan de borgerliga partierna ha givit socialdemokraterna 117 andrakammarmandat och bondeförbundet 29. Den av regeringen föreslagna jämkade uddatalsmetoden skulle ge samma utslag. Det gällande systemet har med kartellsamverkan under perioden 1932—1948 genomsnittligt avvikit med 11,8 mandat från riksproportionaliteten. Utan kartellförfarandet skulle avvikelsen varit 17,2 mandat. Det av regeringen föreslagna valsättet skulle för den nämnda perioden ha betytt en avvikelse på 10 mandat från riksproportionaliteten. Hur kan man då komma och säga, att regeringsförslaget betyder, att orättvisan skulle ökas? Oppositionsdemagogerna borde erinra sig, att det ingenstädes finns något valsystem som ger fullständig proportionell rättvisa. Ett sådant torde icke kunna uppnås i praktisk politik. Det proportionella valsystemet i vårt land har införts av en högerregering under Arvid Lindman — på den tiden då liberalismens ledare Karl Staaff kämpade med näbbar och klor för ett majoritetsvalsystem i vårt land i stil med det engelska. Och om det sistnämnda kan väl ändå ingen säga, att det tillgodoser någon proportionell rättvisa.

Kartelleländet har det skrivits mycket om i både höger- och folkpartipress. I folkpartimotionen 1949 framhölls det, att valsättet borde utformas så, att kartellsamverkan onödiggjordes. Men när dessa intentioner nu fullföljts, blir det förstås ändå inte bra i oppositionspressen. Då regeringsförslaget, såsom framgått, utan karteller ger mindre avvikelse från den fullständiga proportionaliteten än det gällande systemet med kartellsamverkan, och då man kommit fram till ett system, där det endast i något extremt undantagsfall kan löna sig att reflektera på valsamverkan, måste man väl i alla fall medge, att man lyckats med uppgiften att onödiggöra kartellsystemet. Att man samtidigt återgår till förhållandena före 1924 genom att stadga, att endast en partibeteckning får förekomma på valsedeln, är en åtgärd, som väljarna måste hälsa med tillfredsställelse, även om inte höger- och folkpartipressens strateger kan förmå sig till ett sådant erkännande. För väljarna har det alltid varit mindre tillfredsställande att genom kartellhistorien behöva riskera att genom sina röster se där. Att kartellförfarandet kommer bort är ett parlamentariskt och demokratiskt renlighetskrav. Den demagogiska debatt, som förts i oppositionspressen om den föreslagna valreformen är verkligen — val fläsk inför 1952 års andrakammarval.

B. P.

Kappor Dräkter Klänningar

Grand Magasin

L a h o l m

när det gäller damernas ekipering.

LAHOLM

Håess' 221:a livdjursauktion

hölls under onsdagen på Slakteriet. Auktionssumman uppgick till 175.685 kr. Sex tackor med lamm såldes för högst 210, lägst 70, medelpris 140. Sjutton hälsokontrollerade gyltor såldes för högst 780, lägst 520, medelpris 710. Tre hälsokontrollerade galtar 410, 280 och medelpris 365. Fyra icke hälsokontrollerade galtar 570, 410, 510. Femtiotvå icke hälsokontrollerade gyltor högst 810, lägst 400, medelpris 670. Sex stön 1.940, 990, 1.375. Tre vallacker 1.450, 1.140, 1.300.

I den kontrollerade avdelningen såldes tre SRB-kor för högst 1.030, lägst 790, medelpris 885. Två st. kvigor låglands 1.100, 1.060. En kviga SRB 1.320. Fyra kvigkalvar låglands 410, 190, 305. En kvigkalv SRB 230 samt fyra SRB-tjurar 1.150, 750, 952.

69 tbc- och kastningsfria kor såldes för högst 1.400, lägst 680, medelpris 1.000 samt 35 st. kvigor högst 1.200, lägst 500, medelpris 903.

Nämnas kan att rekordpris betalades för gyltor.

Statsskogarna.

Domänstyrelsen har undersökt omfattningen av virkesutsyningarna på statsskogarna i Södra överjägmästardistriktet under 1951 och funnit, att virkesuttagen belöpt sig till 373,000 kbm., medan de fastställda utsyningsförslagen upptog sammanlagt 318,000 kbm. Bl. a. förekommer större avvikelser i Kalmar, Hammarsebo och Blekinge-Åhus revir. Domänstyrelsen har nu från jägmästarna i de revir, där mera framträdande avvikelser förekommit, infordrat förklaringar.

Ifråga om de olika reviren ställer sig fastställda resp. verkställda virkesutsyningar sålunda: Hammarsebo revir 36,000 resp. 51,500 kbm., Ölands 18,000 resp. 17,800, Hornsö 29,000 resp. 39,400, Kosta 33,000 resp. 36,000, Värends 32,000 resp. 36,000, Sunnerbo 22,000 resp. 26,700, Blekinge-Åhus 40,000 resp. 52,500, Södra Skånes 22,000 resp. 20,000, Kolleberga 9,000 resp. 11,100, Hllands 25,000 resp. 32,400 samt Norra Skånes revir 19,000 resp. 13,600 kbm.

6-RADIGA EXCELSIOR

traktorhackor

för bogsering eller hydraulisk lyft i lager.

A.-B. LAHOLMS JÄRNHANDEL.
Tel. 134 o. 204.

Minskning av bidragen för anstaltsvård.

Genom remiss den 7 januari 1952 har länsstyrelsen överlämnat betänkande angående anstaltsvårdares rätt till folkpension m. m.

Länsstyrelsen anser det riktigt att avgifterna för anstaltsvård å ena sidan samt folkpension och liknande bidrag å andra sidan vid långvarigare vård fall bli så avvägda, att bidragsmottagarna ej genom anstaltsvården komma i väsentligt bättre ekonomiskt läge än vad som är fallet för dem, som ej erhålla anstaltsvård. En höjning av avgifterna för anstaltsvården för dem som uppbära folkpension eller liknande allmänna bidrag synes mindre lämplig, varför länsstyrelsen i likhet med de sakkunniga anser frågan böra lösas genom en minskning av de olika bidragen. De invändningar ur rättvisesynpunkt, som nu kan göras emot förslaget, torde nog främst bero på att ett genomförande av förslaget kommer att medföra att vissa kategorier, som nu erhåller dylika bidrag, komma att mista desamma.

Länets bilbranschmän på kurs i Falkenberg.

En 3-dagars kurs i praktisk affärspsykologi, arrangerad av Bilverkstädernas Riksförbund och Svenska Automobilhandlareförbundet, inleddes i går kväll på Grand hotell i Falkenberg. I kursen deltager samman lagt 153 personer, anställda vid bilfirmor och bilverkstäder från Laholm i söder till Varberg i norr. Kursen har sedan årsskiftet anordnats på ett flertal platser i hela landet och dess syfte är att höja serviceandan hos de anställda i företag med kundkontakter inom bilbranschen — kort sagt att lära varje enskild anställd att skapa goodwill för företaget. Dir. Gunnar Josephsson, Stockholm, svarar för samtliga föredrag under kursen. Främsta anledningen till att dessa kurser startats är, att man märkt vissa tendenser till att serviceandan ej varit så god, beroende på den oerhörda ökningen av bilbeståndet under de senaste åren.

PHILIPS RADIO

känd för sitt goda ljud

Säljes hos

Gustav Nilsson Radio
L a h o l m Tel. 167.
Reparationer alla märken.

Arvsfondsbidrag till barnkoloni.

Länsstyrelsen tillstyrker hos regeringen att Gällivare kommun erhåller bidrag ur allmänna arvsfonden för inköp av fastigheten Skummeslöv 3:36 i Skummeslövs socken. Fastigheten som skall användas som barnkoloni, har ett anskaffningsvärde av 70,000 kr inklusive inventarier.

Flickscoutmammornas syförening

har sammanträde i scoutstugan på fredag kl. 19.30. Bröd o kaffe medtages.

Biograferna

CENTRUM LAHOLM TEL. 18
Torsdag, fredag, lörd. kl. 8
Barnförbj. Sönd. 6 o 8

PARADISFAGELN
Louis Jordan. Debra Paget.
Matiné söndag d. 20/4 kl. 3
TA' FAST BOVARNA.
Jack Carson.

SCALA LAHOLM
Lörd. kl. 8
sönd. 6 o. 8
Barnförbj.

UNION STATION
Will. Holden. Wancy Olson.

SLU

Våxtorps SLU-avdelning

har hållit möte med Stig Nilsson, Skråmered, som ordförande.

Till att försälja Mors Hyllning valdes Kerstin Hansson, Våxtorp, ledare, Rune Persson, Fågelsång, Doris Larsson, Ydrilt, Karin Nilsson, Skråmered, Gun-Britt Hansson, Menlösa, Helge Björnstedt, Yllevad, Henry Stridh, Fladalt, Hugo Nilsson, Björkholmen, Erik Johansson, Floalt, och Maj-Britt Johansson, Åstarp.

Kommitté för två möten blevo Arthur Nilsson, Björkholmen, sammankallande, Milli Amonsson, Menlösa, Mirjam Korkola, Vindrarp, Gunborg Bengtsson, Vindrarp, Ruth Pålsson, Vindrarp, Tage Bengtsson, Ekesunna, Gunnar Nilsson, Stackarp och Olle Nilsson, Stackarp.

Efter förhandlingarna följde ett trevligt samkväm med bl. a. prisutdelning i fjolårets tävlingar. Tävlingsledarna Doris Larsson och Sven Henriksson tackades för sitt arbete av Lennart Pålsson och så hurrades det för tävlingsledare och pristagare.

Pristagare voro:

Stickningstävlan. 1) Astrid Nilsson, Skråmered. 2) Kerstin Hansson, Våxtorp. 3) Kerstin Nilsson, Åstarp.

Tävlan i prydnadssömnad. 1) Karin Nilsson, Skråmered. 2) Maj Henriksson, Pershult. 3) Vivi Nilsson, Mårshult.

Protokollföringstävlan. 1) Åke Bengtsson, Killhult. 2) Stig Nilsson, Skråmered. 3) Karin Nilsson, Skråmered.

Skogsgallringstävlan. 1) Tage Bengtsson, Ekesunna. 2) Arthur Nilsson, Björkholmen. III Albin Bengtsson, Koarp.

Apteringstävlan. 1) Ove Stridh, Fladalt. 2) Helge Fasth, Yllevad. 3) Stig Johansson.

Rättskrivningstävlan. 1) Ove Stridh, Fladalt. 2) Kerstin Stridh, Fladalt. 3) Karin Gunnarsson, Åstarp och Göran Hansson, Pershult.

Räkningstävlan. 1) Ove Stridh Fladalt. 2) Kerstin Stridh, Fladalt. 3) Göran Hansson, Pershult.

Rotfruktsgallringstävlan. 1) Karin Nilsson, Skråmered. 2) Maj Henriksson, Pershult. 3) Astrid Nilsson, Skråmered.

Knäreds SLU-avd.

hade i lördags sitt ordinarie månadsmöte i Bygdegården under ordförandeskap av Kjell Svensson, Putsered.

Det beslöts att avdelningen fortfarande skall vara kollektivt ansluten till föreläsningsföreningen, mot en avgift av 50 kr pr år. Vilket innebär att avdelningens medlemmar får fritt inträde till föreläsningarna.

Till försäljare av morsdagspublikationen "Mors Hyllning" utsågs följande: Ivar Sturesson, Skenabygget, Harry Gustavsson, Hult, Göte Nilsson, Kåphult, Henry Nilsson, Lagered, Hilding Nilsson, Gunnarsbygget, Stig Svensson, Putsered, Agne Ferdinandsson, Bästhult, Åke Svensson, Trälshult, Sune Hartman, Björkered, Inge Johansson, Norrlida, Gunni Knutsson, Körsveka, Britt Georgsson, Sibbalt och Kurt-Arne Henningsson, Knäred.

Knäreds SLU-avd:s amatörer skall anordna programmet på SLU-möten i Breared d. 27 april och i V. Karup den 3 maj. I samband med programmet kommer en bussresa att anordnas till någon av nämnda avdelningar, och som ledare till denna valdes Sylvia Josefsson, Svenshult. Intresserade kan hänvända sig till henne. En utflykt kommer att anordnas i form av en så kallad "skogsstig". Till kommitté för denna valdes: Birgit Jonsson, Dyreborg, Evy Svensson, Björkered, Manfred Mauritzon, Elmhult med Sten Albertsson, Bråhalt som ledare.

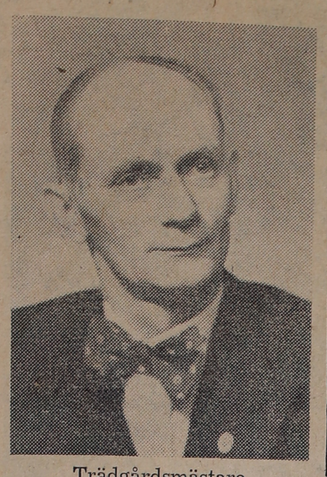
Efter mötesförhandlingarna följde kaffedrickning, varefter V. Karups SLU-avdelnings amatörer framförde teaterpjäsen "Guldfeber", som livligt uppskattades.

En stunds dans trädde till tonerna av "The boys" orkester. Det trevliga mötet slöts vid midnatt, och alla var nog eniga om att kvällen hade varit givande.

Bamburör, kaffe och persikor ovanliga odlingar hos femtioårig örtagårdsmäst. i Laholm

VALDEMAR JOSSE FYLLER I MORGON FEMTIO ÅR.

Det har en gång sagts, att en trädgårdsmästare måste vara en fullkomlig optimist, att han alltid måste se framåt om än det inte skulle gå så väl alla gånger. Men hur stämmer egentligen den saken? Vi tar oss en promenad upp till vattentornet i den vackra aprildagen för att avhandla problemet med en av stadens örtagårdsmästare, gamle vännen Valdemar Josse. Men vårt besök gäller inte bara detta, vi vill gärna ha en pratstund med anledning av att han i morgon passerar den livets milstolpe, som heter femtioårsdagen.

Trädgårdsmästare V. JOSSE.

Och som alltid får vi en trevlig stund tillsammans med den glade mäster, som pratar på allt medan han skördar de vackraste påskliljor för vidare befordran till kunder i Halmstad och Ängelholm. Men innan vi ger oss in på resonemangen, så skall vi berätta, hur han fått namnet Josse. Ursprungligen hette han Andersson men redan som pojke kallade alla människor honom för Josse medan inte en själ visste vem Valdemar Andersson var. Så därför gjorde han en dygd av nödvändigheten och tog helt enkelt namnet Josse, som nu är så väl känt i Lagastaden, där han sedan mer än 20 år haft sin hemvist i vattentornets skugga.

Annars är Josse född och uppfostrad i Ängelholm och fick efter avslutade studier plats hos brodern på Flora i Laholm. Sedan hade han plats i Stjärnarps trädgård och i Vallberga Ros- och Trädskolor innan han år 1923 återfanns i Skandinaviens största plantskola D. T. Paulsen i Danmark. Därifrån gick färden söderöver till Tyskland där Josse praktiserade i den världsbekanta plantskolan Viktor Techendorff, Gossebaude, Dresden samt hos Otto Schmidt, Hübsch Merten, och Emil Bals, Rellingen, Hamburg. Efter sex grundläggande år i Tyskland var J. under åren 1929—31 trädgårdsmästare på Susegården i Getinge och från nämnda år har han haft egen rörelse i Laholm.

— Visst måste man vara optimist, förklarar så hr Josse som svar på den inledande frågan. Skulle det gå galet någon gång med en kultur, så är det bara att börja på nya tag och hoppas på bättre lycka. Fast en modern trädgårdsmästare behöver ju inte länmna så mycket åt slumpen om än man i mångt och mycket får lika bonden Pavo. Men det har ju gått bra för mig allt sedan jag för 21 år sedan köpte det jordområde på Altona, som jag alltjämt innehar. Här var två små växthus när jag kom hit och nu har jag åtta stora, som jag själv sköter med hjälp av en pojke, utom under den brådaste tiden på sommaren då jag har mer folk.

Någon särskild specialitét har inte Josse i sina odlingar, det är vad han kallar en blandad handelsträdgård med tomater och gurkor, tulpaner och chrysanthemum och mycket annat. Men han har som hobby att odla mera ovanliga saker och det första vi ser är ett persiketräd inne i ett av växthusen. Detta har redan nästan blommat ut men i den goda värmen i växthuset svärmar det hemtrevligt av bi. Men Josse har även persikor utomhus och är bara sommaren skaplig så går det fint att få fram frukter. En 15 år gammal vinstock hänger i taket och hör också till hobbyodlingarna. Den är 15 meter lång och brukar bära minst 150 klasar pr år.

Mellan växthusen hittar vi en ovanlig buske — det är en bambuart, som Josse fått hos goda vänner i Danmark och som trivs bra i detta nordliga klimat — men någon praktisk betydelse har den inte och han kan aldrig bli självförsörjande med bamburör. En miniatyrjulgran hör också till sevärdheterna — den är 10 år gammal och bara c:a 30 cm hög — tillväxten är endast en centimeter om året så det dröjer länge innan den blir ett ordentligt "julträd".

Men kaffebusken, som vi skrev om för en del år sedan, har fått skatta åt förgängelsen. Den växte och blev alldeles för stor. Inte ens under ransoneringens tid blev det mer än ett par hekto kaffe, så för den delen var det inte lönt att behålla den. I stället tittar vi på ett trevligt fikonräd. I allmänhet brukar frukten mogna på hösten men en del sitter kvar över vintern och utvecklar sig och mognar först när det blir varmt på sommaren. De ätes färska och många gillar dem — men det gör faktiskt inte vi. Men Josse påstår också, att de utvecklas utan att blommor befruktats, de växer endast i bladvecken.

Men färgprakt får inte saknas i växthusen och i ett par hörn finns en lila och en röd Bougainvillea, som inte ser så mycket ut just nu men som blir underbara när de blommar — den röda är för övrigt troligen det enda exemplaret i sitt slag i Halland.

Ja, det är alltid roligt att prata med Josse som är lika trevlig och tillmötesgående vare sig man möter honom hemma bland växthusen eller sommartiden i ståndet på torget där han har en stor och trogen kundkrets lika väl som i sin affär. Skall vi sedan avsluta besöket med att tillägga, att några allmänna uppdrag har inte trädgårdsmästeriet lämnat tid över för och de enda sammanträden där man träffar jubilaren är på hantverksföreningen, där han i stället är desto trognare gäst. Men på högtidsdagen blir det säkert många vänner och belåtna kunder, som ägnar honom en välförtjänst hyllning. Och i denna instämmer

Cel.

Flygflottiljens flagga sänktes på halv stång

ALLMÄN FÖRSTÄMNING I VÄXTORP ÖVER BÖRJE PETERSSONS BORTGÅNG.

RONNEBY i dag. (Privat till Laholms Tidning).

En svår flygolycka, som krävde två dödsoffer inträffade vid 13-tiden i går vid Blekinge flygflottilj. Ett bombplan, som var av typ C 18, störtade nästan omedelbart efter starten och fattade eld vid nedslaget. De två ombordvarande, flygföraren korpral Börje Elvin Petersson från Åstarp, Växtorp, och signalist Stig Arne Carlsson från Påskallavik, ljöt en ögonblicklig död.

Haveriet skedde vid start i division för anfallsflygning mot flottiljens ordinarie bombmål. Planen startade ett och ett och olycksplanet lyfte som nummer 6. Redan på 100 meters höjd verkade planet ha ganska låg fart. Plötsligt vek det sig och störtade i brant vinkel och tog mark omkring 200 meter från startbanans ändpunkt. En explosion inträffade och planet slogs i spillror. F 17:s brandmanskap ryckte omedelbart ut och genom skumsläckning lyckades man ganska snabbt få elden under kontroll. Orsaken till haveriet är ännu inte klarlagd. Haverikommissionen väntas till F 17 i dag.

Så snart olyckan blev känd sänktes flottiljens flagga på halv stång.

*

Korpral Börje Petersson vars bortgång även omnämnes i artikel på första sidan i dagens tidning var född i Åstarp, Växtorp, den 3 april 1928 och son till lantbrukare Gunnar Petersson därstädes och hans maka. Han var en mycket skötsam, duktig och sympatisk ung man. Han kom till flyget genom att ta värvning vid Hallands flygflottilj i Halmstad för några år sedan och till F 17 vid Ronneby kom han för ungefär ett år sedan.

I hans hemtrakt Växtorp har hans oväntade bortgång väckt allmän förstämning. Utom av föräldrar sörjes han av två systrar, Karin gift med chaufför Sven Henriksson, Pershult, Växtorp, och Birgit, som ännu är i skolåldern och bor i föräldrahemmet samt av övriga släktingar och trolovad.

Pehr-Linus Nilssons bok fick goda recensioner

Pehr-Linus Nilssons bok Berättelser från åsen och slätten har sedan den utkom i november förra året blivit anmäld i många tidningar och mött ett genomgående välvilligt mottagande. Så skriver exempelvis sign. G. J. (som väl ej rätt gärna kan vara någon annan än den kände skalden Gabriel Jönsson) i Sydsvenska Dagbladet bl. a. att boken "med sitt trohjärtade och lite trubbiga skrivsätt och sin gammaldags redbara syn på vår syndiga värld "är en sympatisk bekantskap." Denna sympati har tydligen också de andra recensenterna känt och vi ska i det följande göra ett axplock ur recensionerna.

Den 15 nov. skriver **Hallands-Posten:** "I de bästa novellerna hävdar sig tvivelsutan den bortgångne författaren som en talangfull berättare och många av hans skildringar är fängslande och kvarlämna intryck, som ej tillhör de snarflyktiga. Likaså är säkert flera av de refererande artiklarna av ett kulturhistoriskt värde, som mer än väl motiverar deras bevarande i bokform".

Den 22 nov. 1951 skriver sign. "J. K." Redaktör (James Kjellman) i **Ljungbytidningen Smålänningen:** "Berättelserna från åsen och slätten utgöres av en samling folklivsskildringar med motiv från södra Halland. Pehr-Linus Nilsson, som avled för något år sedan, tillhörde dessa utomordentligt trogna hembygdsvänner, vilkas arbete blir av bestående värde för bygden... Man läser berättelserna med nöje. Personer och händelser passerar revy. Ibland är texten allvarligt, sakligt skriven och ibland kryddas den med uppfriskande stänk av humor".

Den 1 dec. 1951 skriver en recensent i **Arbetet** bl. a.: "Här skall vi mest hålla oss till berättelserna, som har ett värde inte bara för dem som bor i södra Halland, utan för alla som är intresserad för litteratur. Pehr-Linus Nilsson var på sitt sätt en särling, han var inte anfäktad av någon litterär riktning, men höll sig i sina berättelser på ett plan så att vem som helst kan förstå och gripas av det skrivna... Den är skriven på ett ömt och förstående sätt, och innehåller mycken livsvisdom, samt något som inte är att förakta, en god humor som följsamt glider in i den passerande ramen".

I en recension i **Göteborgs Handels- och Sjöfartstidning** för d. 10 mars 1952, signerad "E. J.", kallas boken "en liten vackert utstyrd volym", och i det följande skriver anmälaren bl. a.: "Mest till sin fördel som vederhäftig bygdeforskare framstår Nilsson i de uppsatser, där historiska fakta dominerar. Av den inledande artikeln får man god föreställning om hur det 1798 genomförda storskiftet i Ysby medförde gräl och ovänskap mellan byarna och enskilda. 1832 blossade striderna åter upp, när laga skifte förrättades. Hur än lantmätare och gode män beflitade sig om rättvisa, skriver förf., blevo de dock i folktron bedömda som illgärningsmän".

I den förut omnämnda recensionen i **Sydsvenska Dagbladet Snällposten** för den 13 april 1952, skriver Gabriel Jönsson i fortsättningen bl. a.: "Sydhallänningar, som är intresserade av sin landsändas senare historia och folkliv, bör kunna ha nöje och behållning av en liten posthumt utgiven bok, som under titeln **Berättelser från åsen och slätten** innehåller bygdeskildringar, skrivna av Pehr-Linus Nilsson... För 1800-talets del kan ur boken framhävas den av fakta späckade uppsatsen "Laga skifte", som synes ha särskilt värde, och skildringen av ett nykterhetsmöte på 90-talet, där förf:s sinne för komiska detaljer ger sig till känna. Av särskilt intresse som personteckning är artikeln om märkesmannen Nils Mattisson i Munkagård, som i hela sitt liv (1799—1875) arbetade för att höja allmogen både ekonomiskt o. kulturellt. Till det märkliga bland hans kloka nymodigheter på jordbrukets område hör att han tycks ha varit inne på samma linjer som den moderna växtförädlingen arbetar efter och att han drog upp trädgårdsodlingen genom nya och rationella metoder. Han var på ett överraskande sätt före sin tid — i motsats till folket i gemen.

Det berättas i boken mycket om efterblivenhet, skrock och trolldomstro, mest fängslande i de stycken som handlar om Turas-Kitta i Såghusdalen, känd kvacksalverska och f. ö. "Satans ängel: lönnkrögerska, kopplerska och hälare av tjuvgods".

Han var vid sin död 85 år gammal och har bott i Ängelholm ett 50-tal år. Han har tjänstgjort som driftsledare på Sockerfabriken i Ängelholm i många år och var där aktad och avhållen av alla. Hans hustru dog för ett 15-tal år sedan och några barn efterlämnar han inte.

Familjenyheter

FÖDELSEDAGAR

75 år

fyller i dag f. d. lantbrukaren Johan Gustafsson, Flässeryd, Majenfors.

Hr Gustafsson är född på en gammal släktgård. I unga år emigrerade han till Amerika, där vistelsen dock blev kortvarig. Vid hemkomsten till Sverige övertog han föräldragården, vilken han genom nyodlingar och nybyggnader satte i gott stånd. Kommunalt och politiskt intresserad har jubilaren livligt deltagit i det kommunala livet inom Markaryd. Han tillhörde sålunda under ett flertal perioder kommunalfullmäktige, var under flera år ledamot av taxerings- och familjebidragsnämnderna, skolrådet, var skiftesgodeman, varjämte han hade flera andra uppdrag. För ett par år sedan överlämnade jubilaren sin gård till en son och njuter nu efter välförrättat värv sitt otium.

Johan Gustafsson åtnjuter allmän aktning och förtroende i sin bygd. Genom sympatiskt uppträdande och stor hjälpsamhet har han fått många vänner även långt utanför sockengränserna.

80 år

fyller i morgon agronomen och f. godsägaren J. B. Ohlsson, Båstad. Jubilaren är född i Lya, Östra Karup. Han har bl. a. innehaft Snogeröds gård i Skåne.

50 år

fyller i morgon vägarbetaren Helmer Bengtsson, Hov, Ysby. B. är född i Nyby, Laholm och är sedan ett 20-tal år anställd vid Höks vägdistrikt. Inom det kommunala har han tagit del och har en följd av år tillhört Ysby kommunalfullmäktige och tillhör fullmäktige i Ränneslövs storkommun. Dessutom är han ledamot i kommunalnämnden o. nykterhetsnämnden. Även inom de fackliga organisationerna är han anlitad. Bengtsson är allmänt omtyckt av såväl överordnade som arbetskamrater.

BRÖLLOP

— i Skånes Fagerhults kyrka påskafton mellan hemmansägare Sten Assar Nilsson, Skogsgård, Hishult och Gunvor Johansson, Söder Össjö, Skånes Fagerhult. Vigseln förrättades av kyrkoherde Ludvig Bengtsson, Skånes Fagerhult.

DÖDSFALL

Sigfrid Sandström. Ingenjör Sigfrid Sandström, Ängelholm, har avlidit efter en tids sjukdom.

Tage Erlander flyger i dag fr. New York

Han besökte i går kongressen i Washington.

WASHINGTON i dag. (TT) Statsminister Erlander tillbragte i går tre timmar i den amerikanska kongressen. Dagen avslutades med en mottagning hos den svenske ambassadören Boheman, där 400 gäster var inbjudna. Statsministern anträder i dag hemresan med flyg från New York.

Har Ni någon nyhet
att omtala, ring eller skriv till
LAHOLMS TIDNING
— ortens eget tidningsorgan.

Senaste nytt:

USA måste importera om de vill exportera

WASHINGTON i dag. (TT. fr. Reuter.)

Amerika måste importera utländska varor, om det vill behålla sina utländska marknader, förklarar. utrikesminister Acheson. En stor kreditgivarnation som vår, som inte vill importera, kan aldrig räkna med att få betalt, sade han vidare bl. a.

All import från OEC-länderna frigives nu?

STOCKHOLM i dag. (TT)

De svenska myndigheterna överväger en total frilistning av importen från OEC-länderna, uppger Svenska Dagbladet. Frilistningen göres för att vi skall få bättre balans i handeln med övriga länder. Frågan skall nu närmast behandlas av industrikommissionen.

Realskrivning på Laholms sjukstuga för Hishultspojke

36 elever vid Laholms samrealskola skriver svenska i dag.

I dag börjar realskrivningarna vid Laholms samrealskola med svensk uppsats. Sammanlagt deltar i skrivningarna 36 elever. En särskilt komplicerad situation har uppstått på grund av att en av eleverna, Lennart Gustafson från Hishult, son till kyrkoherde Gunnar Gustafson och hans maka, insjuknat med bl. a. hög feber. Då pojken är en av de bästa eleverna i skolan och sjukdomen var av tillfällig karaktär, var det givetvis hårt för honom att inte få deltaga.

Genom tillmötesgående från rektor Valderts sida ordnades saken likväl så, att han i går överfördes från sitt hem i Hishult till sjukstugan i Laholm, där han sålunda under en lärares uppsikt i ensamhet får taga sig an de svenska uppgifterna. Och vi får väl hoppas att han såväl som de övriga eleverna klarar sig fint.

Ämnena för den svenska uppsaten voro följande:

1. En gestalt ur missionshistorien.
2. En släkting till dig har lovat dig en bok till din födelsedag om du skriver ett brev till honom eller henne och talar om, vilken bok du vill ha. Skriv ett brev till denna släkting och ange skälen till att du önskar dig en viss bok. Överskrift på uppsatsen: En bok, som jag gärna vill ha.
3. Hur samhället hjälper åldringar och sjuka.
4. Natur och näringsliv i Norrland (kartbok får användas).
5. Något om äggviteämnena.
6. Vad kan göras för att förebygga trafikolyckor?
7. Vad en flickkalender skulle innehålla, om jag finge redigera den.

Robinson knockade Graziani

CHICAGO i dag. (TT).

Världsmästaren i mellanvikt negerboxaren Robinson mötte i går ex-världsmästaren i samma klass Graziani. Robinson vann matchen på knock out i tredje ronden.

Våldtäktsman rymde från sitt fängelse

KRISTIANSTAD i dag. (TT).

En rannsakningsfånge, 19-årige diversearbetaren Sven Herman Svensson från Västra Torup, häktad för våldtäkt, rymde på onsdagen från fängelset i Kristianstad, där han suttit 14 dagar efter att ha sinnesundersökts i Malmö. Svensson, som befann sig i rannsakningsavdelningen på nedre botten, kröp ut genom ett fönster med splitterfritt glas, sedan han lyckats öppna det genom att bända upp en lång rigel.

Fängelsedirektören förklarade att han inte kan förstå hur fången kunnat bända upp rigeln då han tydligen inte haft något annat verktyg till sitt förfogande än en matkniv. För att komma ut på fängelsegården måste Svensson ta sig igenom ett mindre gallerfönster om 18×30 cm., och därefter har han klättrat upp på en vedstapel, svingat sig upp på en mur och hoppat ner i trädgården åt gatan.

Brevkort från Israel

— Så har jag äntligen fått komma in i ett land, där jag får känna mej hemma och där ingen förföljer mej längre. Jag är så lycklig. Men vi är hundratusen minst här i Israel som saknar tak över huvudet. Vi bor i tält och drömmer om att få flytta in i ett riktigt hus. Det har jag aldrig gjort förr, då jag levt hela mitt unga liv i baracker och tält.

Hjälp den unge pojken att få flytta in under ett riktigt tak. Giv ett bidrag till svenska Israelhjälpens riksinsamling för västeuropeiska flyktingar i Israel. Postgiro 900 622.

Vårens schlager

Collegetröjor

för gossar och flickor: 6—16 år

samt dam i vackra färger.

Trikåmagasinet

Storgatan Tel. 314 Laholm

Markaryds-bygden

Laholms Tidnings lokalredaktion, Markaryd, Villagatan.
Redaktör Sven B. Jönsson. Tel. 150.

En hotande skogsbrand i Markaryd

Ett 100-tal man avvärjde katastroftillbud.

En skogsbrand, som hade kunnat få katastrofartad omfattning, utbröt vid 15-tiden i går hos lantbrukare Axel Andreasson i Tuthult i Markaryds socken. Tack vare att man snabbt lyckades få tag i folk kom det brunna området att endast omfatta 2,5 hektar. Man kunde hejda eldens framfart bara ett tiotal meter från själva storskogen, som i sin tur har en utberdning på flera kvadratkilometer.

Andreasson hade på tisdagskvällen bränt ett bål ute på en äng och, troligtvis har därvid mossmarken blivit antänd och glöder i denna sedan legat och pyrt utan att man observerat någonting. Efter 24 timmar blos sade så elden upp. Den spred sig snabbt upp på en höjd klädd med ljung och småskog och fick omedelbart god näring i de torra markerna.

Markaryds brandkår alarmerades och var mycket snabb på platsen och tillsammans med civilbefolkningen inalles ett 100-tal lyckades man efter en halv timmes hårt arbete begränsa elden. Brandkåren hade dock flera timmars arbete med eftersläckningen.

För döva småttingar.
Sänd bidrag till "Sveriges Scoutförbund, 40-årsgåvan till döva barn."
Postgiro: 90 19 52 Stockholm

Markaryds Bridgeklubbs klubbmästerskapstävling

är nu slutspelad och därvid visade det sig att Malmberg—Bengtsson behöll ledningen och segrade med Hansson—Hansson och Jönsson-Klinteberg på andra resp. tredje plats. Ovan uppräknade par har hållit sin ställning genom alla tre omgångarna.

Resultat: 1) Malmberg-Bengtsson 126 poäng, K. Hansson-P. Hansson 121, 3) Jönsson-Klinteberg 116. 4-5) Fagerberg-Nilsson och Olsson-Borg 109. 6) Karlsson-Herlevsson 96. 7) Lundin-Pålsson 79 poäng.

Sista omgången gav följande resultat: 1-2) Hansson-Hansson och Fagerberg-Nilsson 41 p. 3) Jönsson-Klinteberg 39. 4) Malmberg-Bengtsson 38. 5) Karlsson-Herlevsson 37. 6) Borg-Olsson 34. 7) S. Lundin-Pålsson 22 poäng.

Markaryds SLU-avd.

har hållit sammanträde under ordförandeskap av Hans Ohlsson, Råstorp. Mötet beslutade att anordna en kyrksöndag och därvid skall kyrkliga ungdomskretsen, BF och SLKF inbjudas. Till att ordna detta valdes en kommitté bestående av Kerstin Kristensson, Exhult, Eva Johansson, Västra Haghult. Åke Kristensson, Exhult, Stig Dahlkvist, Råstorp, Sven Nilsson, Marakryd och Stig Svensson, Exhult. Till försäljare av Mors hyllning utsågs byombuden med Tage Svensson, Gällareböke, som ledare.

25 kr. anslogs till premier åt vardera Markaryds folkhögskola och Markaryds lanthushållsskola.

Efter förhandlingarna blev det frågesport och Råstorps pro gramlag spelade sketcher varpå följde kaffeservering och dans.

Kyrkoherde vägrade frikyrklig begravning i församlingskyrkan

Pingströrelsens tidning Dagen innehöll nyligen en artikel som väckt stor uppmärksamhet. Den omtalade att kyrkoherde Gustaf Persson, Gunnarp, skulle ha vägrat en frikyrklig begravning i Gällareds kyrka, vilken skulle förrättas instundande påskafton. Hallands Nyheter har varit i förbindelse med såväl kyrkoherde Persson som Filadelfiaförsamlingens föreståndare John Hall. Uppfattningarna är givetvis delade, vilket inte minst framgår av Dagens artikel, som vi återger, som av pastor Halls ytterligare inlägg i debatten och av kyrkoherde Perssons uttalande för tidningen.

Tidningen Dagens artikel hade följande lydelse:

"Gemenskap över gränserna predikas i dessa dagar vid konferenser och möten men när det gäller praktiken brister det åtskilligt. Kyrkoherden i Åtran (Gunnarp), Gustaf Persson, har i dagarna genom att vägra upplåta sin kyrka för en frikyrklig begravning visat hur denna gemenskap inte bör vara beskaffad. Att kyrkoherden har lagens bokstav, om inte precis dess andemening, och stiftchefen, biskop Giertz, på sin sida förbättrar inte saken.

Upprinnelsen till Åtran-(Gunnarp)-herdens beslut är i korthet följande: För några dagar sedan avled i Gällared 87-åriga änkefru Karolina Svensson, som de sista åren bott hos sin svärson kronojägare Ivar Ström. Den avlidna tillhörde baptistförsamlingen i Falkenberg, medan familjen Ström är medlemmar i Filadelfiaförsamlingens i Falkenberg utpost i Gällared. När det skulle ordnas för begravningen vände sig hr Ström till kyrkoherde Persson med en begäran om att få använda kyrkan, då ingen annan lokal fanns i samhället. Efter att ha konfererat med bl. a. biskop Giertz avslog kyrkoherden denna begäran med hänvisning till att sådana "särskilda skäl", som det talas om i kyrkolagen inte förelåg. Om kyrkoherden först fick förrätta jordfästningen enligt svenska kyrkans ritual skulle emellertid kyrkan öppnas och sedan gick det ju för sig att även förrätta den frikyrkliga akten. Detta avslogs emellertid av hr Ström.

Pastor Hall finner det hela bedrövligt inte minst för familjen Ström,, som i 26 år bott i Gällared, och skaffat sig ett aktat namn. I 26 år har alltså hr Ström betalt skatt till kyrkan, men när han kommer med en så rimlig begäran som att få begrava sin svärmor i kyrkan då får han blankt avslag.

Anledningen till att kyrkoherden vände sig till biskopen, trots htt han själv har att bestämma över kyrkans upplåtande eller inte, uppger han vara "betänksamhet". Hos biskopen fanns ingen betänksamhet och därmed var saken klar."

Vad kyrkoherden säger.

Det är mig angeläget framhålla, säger kyrkoherde Gustaf Persson, Gunnarp, att det inte föreligger några personliga aversioner mellan mig och familjen Ström. När hr Ström begärde att jag skulle upplåta kyrkan för en frikyrklig begravning, och jag meddelade honom att jag ej gick med på detta, förklarade han i klara ordalag att han ämnade göra en rikssak av förhållndet.

Jag förklarade mig vara glad om vederbörande gjorde en saklig framställning för att ernå en lagändring, men väntade ej ett onyanserat personligt angrepp.

Jag skulle ha gjort mig skyldig till tjänstefel om jag upplåtit kyrkan för denna begravning. Jag skulle alltså ha handlat mot lagen och min förmans, biskopens, råd.

Dessutom vill jag framhålla, att jag aldrig varnat för eller angripit frikyrkan. Jag vet mig däremot vid flera tillfällen ha framhållit att "Kristus vare dock predikad". Jag är ingen fiende till frikyrkan och i det aktuella fallet vill jag också framhålla, att det mellan mig och familjen Ström alltid rått ett gott förhållande.

Biskopen ger kyrkoherden rätt.

Lagen stadgar uttryckligen, att en kyrka får upplåtas för frikyrklig begravning endast om det finns särskilda skäl för det, säger biskop Bo Giertz. Vad som menas med "särskilda skäl" sammanfattar vår främste expert på området, jur. professor Halvar Sundberg i sin bok "Kyrkorätt" med följande ord: "Sådana skäl äro exempelvis inträffande snöstorm eller andra särskilt hälsovådliga förhållanden, som kunna anses såsom eller stå på gränsen till nödfall. En förväntad stor tillslutning eller svårigheter att anskaffa lokal utgöra sålunda icke giltiga skäl för kyrkans upplåtande".

Somliga personer synas ha fått för sig, att vi fått en ny lag om upplåtande av kyrkan från och med i år. Detta är misstag. Visserligen har den bestämmelsen det här rör sig om blivit omformulerad men den har sakligt sett alldeles samma innehåll som förut. Detta framhöll justitieministern klart och eftertryckligt under kyrkomötet i höstas. Det nya förslaget innebar, sade han, icke någon som helst ändring i vad som förut menats med särskilda skäl. Kyrkomötet antog den nya formuleringen med understrykande av att praxis i fråga om upplåtande icke på något sätt finge ändras. Med hänsyn till att kyrkorummet är invigt för kyrkans egna heliga handlingar vore "återhållsamhet i synnerlig grad påkallad".

Kyrkoherde Persson har alltså handlat så som man efter svensk lag är skyldig att handla, när han erbjudit kyrkan som tillflykt vid oväder men inte kunnat ge något allmänt löfte om att den under alla förhållanden skulle stå till förfogande. Jag tror att det skulle vara svårt att finna något kyrkosamfund som är så tillmötesgående som det svenska, när det gäller frikyrkliga begravningar, och som till exempel låter sina kyrkklockor ringa även då.

Men vår kyrka har med all rätt motsatt sig alla bestämmelser, som skulle kunna ge intryck av att våra helgedomar endast vore ett slags allmänna lokaler för olika slags religiös verksamhet. Våra kyrkor byggas och vigas för att tjäna den evangelisklutherska tron.

En frikyrklig begravning innebär ju alltid ett avståndstagande från denna tro. Den som icke vill jordfästas inom vår kyrka, har ju därmed givit tillkänna att han inte anser vår kyrka vara någon rätt kyrka. Att en sådan begravningsakt icke riktigt hör hemma i en av våra kyrkor, det torde man kunna medge, vilket samfund man än tillhör. Det är inte utan goda skäl, som lagen blivit så utformad, som den är.

Boknytt

Högklassiga "deckare"

DÖDEN PÅ PREMIÄR av Ngaio March. DEN RÄDDA FÄSTMÖN av Georg Harmon Coxe. Gebers detektivserie. Pris inb. 13:— pr. st.

I Gebers detektivromanserie som med åren blivit allt populärare, föreligger nu årets båda första böcker, o. dessa torde faktiskt stå på toppen av vad förlaget lyckats prestera. Om dem bägge kan man nämligen lugnt säga, att de håller sig på jorden och trots att det givetvis inte saknas mord, så blir det inte fråga om någon massmasaker, som man tyvärr allt för ofta konfronteras med i de amerikanska romanerna.

Främst står utan tvivel "Döden på premiär" där man på ett ytterst sakkunnigt sätt får göra bekantskap med en något dammig Londonteater, där det inträffar en del mörksens ting. Särskilt trevligt är i alla fall den förtjusande hjältinnan Martyn Trane, som genom omständigheternas makt fick göra sitt livs roll en kväll allt medan döden härjade i kulisserna. Boken är rappt och trevligt skriven och ger läsaren själv en möjlighet att lösa problemet.

"Den rädda fästmön" bjuder på ett ypperligt uppslag som inte får riktigt den inriktning, som man väntat. Den allt för utpekade boven visar sig nämligen inte vara någon bov. I stället är det hämningar och komplex av skilda slag, som utlöser dramat där till på köpet fel person blir mördad. Men det händer mycket dessemellan och spänningen stiger allt mera. Även den en mycket trevlig avkoppling.

Cel.

Skärmbildspremiär i Markaryd

Skärmbildsundersökningen påbörjdes i går i Timsfors; av omkring 300 kallade infann sig 99 procent. Undersökningen fortsätter i dag och i morgon i Timsfors och därefter fortsätter man på andra platser, varom meddelats i annons i LT.

Fart med båtarna

Det vackra vårvädret har satt fart på båtägarna, som fått bråttom att göra sina farkoster klara för sjön. Kärt bestyr har här Ingrid och Gunvor som hjälper pappa skrapa båten vid Vikingarnas hamn på Djurgården.

Naturvandaler kan vänta straff

STOCKHOLM.

I det förslag till naturskyddslag som regeringen förelagt riksdagen har som nyhet införts fridlysning av områden såsom naturpark. Syftet skall vara att för fritidsändamål bevara områden som på grund av sin egen eller omgivningens beskaffenhet är särskilt ägnade att bereda befolkningen rekreation och avkoppling genom umgänge med naturen. En annan grupp nya föreskrifter syftar till skydd mot att landskapsbilden förfulas genom grustäkt eller andra arbetsföretag eller genom vanprydande skyltar, anslagstavlor och inskrifter. Någon naturvårdsmyndighet kommer däremot inte att inrättas.

Behovet av skydd mot störande utomhusreklam gör sig starkast gällande inom områden med ren landsbygdskaraktär. Ett system med generellt tillståndstvång synes dock jordbruksministern alltför tungrott och omständligt och han föreslår därför att uppgiften att ingripa mot vanprydande anordningar och att meddela särskilda förbudsförordnanden anförtros länsstyrelserna.

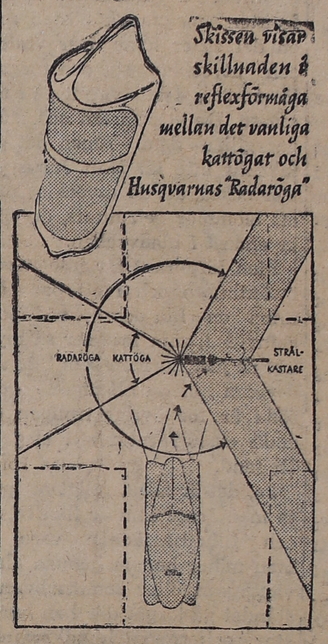
På många håll råder tvekan om lämpligheten av att straffbelägga nedskräpning av naturen med glas, papper, avfall och dylikt som tyvärr alltför ofta förekommer. Jordbruksministern erkänner gärna att denna tvekan inte saknar berättigande. Mest tilltalande vore om straffbestämmelserna kunde göras överflödiga genom att allmänheten genom upplysning och propaganda kunde bibringas ökad känsla för ansvar och hänsyn vid idkandet av friluftsliv. På inte så få människor torde påverkan genom upplysning vara praktiskt taget bortkastad så länge de kan åberopa att lagen inte stadgar något straff. Överträdelse av nedskräpningsförbudet bör därför i princip vara belagd med ansvar. Men man bör nöja sig med att inskrida mot sådana förfaranden som mera allmänt bedöms som förkastliga. För inträde av straff skall därför krävas att åtgärden varit ägnad att för annan medföra obehag av någon betydenhet eller uppenbar fara för skada till person eller egendom. Den som vållar eller är ansvarig för att ett område skräpats ned skall också kunna genom vite tillhållas att ställa området i ordning.

Städer i Italien förde "luftkrig" med ruttna ägg

ROM.

Påskafton, vid strålande middagstid, uppenbarade sig över staden Siena i Toscana ett flygplan, kommande från Perugia i Umbrien. Det fientliga planet kastade över Sienas huvudstråk många kilogram ruttna ägg. Men Sienas stridbara befolkning var inte sen att organisera motoffensiv. Sent på kvällen flög ett plan från Siena in över Perugia och bombarderade staden med tusentals ruttna ägg. Påskfirandet i de båda italienska städerna var snart förvandlat till väldiga massdemonstrationer mot "fienden", och upphetsade människomassor krävd både i Siena och Perugia att mera våldsamma straffåtgärder skulle inledas mot angriparen. De båda gamla vackra städerna ligger i fejd med varandra sedan 1200-talet och det sjuhundraåriga kriget mellan de beslutsamma folken har nu åter inträtt i en akut fas, sedan det under ett par år varit tämligen lugnt mellan dem.

Cyklarna får radaröga

Nu kommer alldeles lagom till sommarens trafikrush ett nytt hjälpmedel för cyklisterna i kampen för ökad trafiksäkerhet. Som bekant är denna kategori av trafikanter särskilt utsatt efter mörkrets inbrott och otaliga är de olyckor som haft sin orsak i att den påkörande inte i tid upptäckt framförvarande cyklist. Det vanliga s. k. kattögat av glas har visserligen god reflexförmåga på mindre avstånd, men på större avstånd uppfattas knappast reflexen.

Kattögat har också andra nackdelar. Om t. ex. ett motorfordon närmar sig cykeln snett bakifrån, erhålles ingen varningssignal från cykelns kattöga. Cyklisten är därför ofta osynlig vid gatu- och vägkorsningar och i varje fall tills fordonet är så nära att cykeln uppfattas direkt i skenet från strålkastarna. Och då kan det många gånger vara för sent.

Husqvarna Vapenfabrik lanserar nu en cykelreflex, godkänd av Statens provningsanstalt, med avsevärt förbättrade egenskaper. Cykelreflexen har döpts till Radarögat. Reflexmaterialet består av röd "scotchlite", som är en plastfilm översållad med mycket små glaskulor. Denna film är monterad på en stomme av vit plast och så utformad att scotchliten bildar en del av en cylinderyta. Radarögat är monterat på cykelns bakskärm precis som ett "kattöga". Allt det ljus som träffar scotchliten reflekteras helt bakåt i motsatt riktning mot det infallande ljuset. Därigenom blir reflektionsförmågan mycket god och Radarögat är därför synligt på stora avstånd från motorfordonet — över 200 meter.

Tack vare att scotchliten är utformad som en cylinderyta, reflekterar den även ljus som träffar cykeln från sidan, ja, t. o. m. snett framifrån. Härigenom får cykeln inga döda vinklar utan är alltid synlig från alla håll där inte främre strålkastarens ljus syns.

Det värsta när man förlägger sina glasögon är att man inte kan se dom förrän man hittar dom.

Prenumerera på Laholms Tidning

Lionardo da Vinci

— ett 500-årsminne

Den 15 april 1452 föddes i Vinci, ej långt från Florens, Toskana, Italien en av renässansens största personligheter konstnären, målaren och mångfrestaren Lionardo da Vinci, bäst känd bland en större allmänhet är väl Lionardo genom talrika reproduktioner av hans konstverk, målningar och teckningar. Ett av de mest bekanta av hans verk är den berömda väggmålningen i matsalen i klostret S:ta Marie della Grazie i Milano och som föreställer Nattvarden. Konstverket målat i olja på muren, visar det ögonblick då orden:: "En av eder skall förråda mig" uttalats. Konstnären har med geniets blick skildrat den sinnesrörelse, bestörtning som därvid grep lärjungarna. Konstverket fullbordades 1499.

Lionardo utförde också flera tavlor, bl.a. Konungarnas tillbedjan, nu i Uffiziern, konstmuseum i Florens, S:t Hieronymus i öknen nu i Vatikanmuseet, Madonnan i grottan i Louvren, Paris. Vidare utförde han omkring år 1505 porträttet av Mona-Lisa, också detta i Louvren.

Men Lionardo da Vinci var också en genial tecknare. Mera bekanta är teckningarna Ledas huvud å slottet Windsor, Den heliga Anna med Maria och Jesusbarnet, nu i London, Krigare samt Självporträtt, rödkritsteckning, nu i Turin.

Det har sagts om Lionardo da Vinci att han vid sidan om Goethe är kanske världens mångsidigaste snille. "Han förkroppsligar hela sin tids rika bildning; skön och fulländad till kropp och själ, är han framstående både som målare, bildhuggare, arkitekt, anatom, ingeniör, fysiker och ännu mycket annat. Han var sålunda det sällsyntaste fenomenet i världshistorien, en stor konstnär, som på samma gång är en stor vetenskpsman." (Carl G. Laurin). Men han var på samma gång också en högst originell och gåtfull personlighet.

Omständigheterna kring en persons barndoms- och uppväxtår sätter oftast sin prägel också å geniet. Det är väl också detta som förklarar det oförklarliga, det gåtfulla i Lionardo da Vincis väsen. Han var nämligen frukten av ett ungdomsäventyr, en kärleksförbindelse mellan en ung godsägaeson, Piero di Antonio och en ung kvinna från orten. Båda föräldrarna gifte sig senare, men med annan kontrahent. Det kan tänkas att den unge Lionardo därför inte upplevde en lycklig barndom och ungdom. Olika forskare har hävdat olika uppfattning på den punkten.

Under de gångna århundradena har konsthistoriker, forskare ägnat Lionardos personlighet, liv och verk många lärda mödor. Bl. a. Osvald Sirén och Aage Markus (övers.). Forksningen inom konsthistorien, inte minst enskilda personligheter, geni, deras levnadslopp och arbetsresultat, ofta förnäma konstverk av bestående värde, är givetvis ytterligt intressant och stimulerande. Vanligen är också dessa forskare humanister, fina stilister med öga för konsten och öra för språket. De är också på något sätt kongeniala med en tidsepok eller den person de skildra.

En sådan med Lionardo da Vinci närbesläktad ande är den ryske författaren Dimitri S. Meresjkovski. Bland hans arbeten, därav åtminstone några, hör till världslitteraturen, finnes ett som behandlar Lionardo da Vinci. Meresjkovski föddes 1865 och dog i Paris den 7 dec. 1941. Hans hustru, också hon ryska, delade hans bekymmer och intressen. Han har skrivit bl.a. Tolstoj och Dostojevski som människor och konstnärer, Tolstojs och Dostojevskis religion, Eviga följeslagare och andra arbeten. I boken om Lionardo da Vinci, till svenska år 1903, behandlar författaren på ett utsökt sätt och på några sidor Mona Lisa i ateljén hos konstnären då han skulle måla hennes porträtt. Hon var tredje gemål till en rik adelsman i Florens. Mona Lisa, "kvinnan med det gåtfulla leendet", och geniet Lionardo da Vinci, båda med djupa, nästan helt dolda känslor, särskilt avskedet dem emellan är framställt försynt och förnämt och utan många motsvarigheter i världslitteraturen.

Lionardo verkade mestadels hos olika furstar i Italien och Frankrike. Han dog år 1519 på ett slott på stranden av Loire i södra Frankrike där han för tillfället vistades. Lionardos konst är av den art att den uppskattas av de många, av enkla, vanliga människor utan speciella förutsättningar. Tiotusentals människor, pilgrimer, resande och turister har sett och beundrat hans konst på ort och ställe. Och än flera har tagit del av hans verk i vackra reproduktioner.

I en tid av jäkt, rotlöshet, rolöshet, kan det vara värt att stanna och ägna en stund av eftertanke åt minnet av en av mänsklighetens störste, florentinaren Lionardo da Vinci.

—g —n.

Båstad

Byggnadsföreningen Pershög u. p. a.

har haft ord. föreningsstämma å Café Victoria under ordförandeskap av kapten Emil P. Hofbard. Ur verksamhetsberättelsen för 1951 kan nämnas att föreningens medlemsantal utgör 205 st. och att dessa tecknat 373 andelar på tillsammans kr. 9.325. Föreningens fasta låneskuld utgör kr. 12.500, växelskulden kr. 12.300 och i lös skuld kr. 600. Kommunen har anslagit kr. 3.000 till uppförande av en scen samt skorsten och avstängninsanordning av halva salen så att lokalen kan användas vintertid. Dessa arbeten har nu påbörjats. Föreningen har under det gångna året själv drivit danstillställningarna medan serveringen varit utarrenderad till frurna Elsa Nilsson och Greta Möller. Föreningar och andra har under året förhyrt Pershög för ett belopp å kr. 1.040. Verkställande ledamot har varit red. Hilding Zander.

Danstillställningarna har under året lämnat en förlust å kronor 229: 12. Ingående balanskonto slutar på kr. 34.500 och utgående balanskonto på kr. 34.725.

Till styrelseledamöter omvaldes kapten Emil Hofbard, byggmäst. Karl Viebke medan fabrikör Gustaf Brandquist nyvaldes i stället för köpman Harald Berg, som avsagt sig. Till ny styrelseledamot efter boktryckare Gösta Svensson, som också avsade sig uppdraget, valdes postiljon Sven Johansson.

MISSTÄNKT

Agaton Svensson låg på dödsbädden. Han sade till sin Amanda:

— När jg nu dör, ska du inte vara otrogen, Amanda; för varenda gång du ä de, så ska jag vända mej i graven.

Jaha, det lovade Amanda. Och så dog Agaton. Tio år efter var det Amandas tur. Hon begav sig genast upp till Sankte Per och frågade efter Agaton Svensson. Men någon Agaton fanns inte på det stället. Hon begav sig då till det andra stället och träffade där Horn-Per.

— Agaton Svensson, sade Per, här finns många, som heter Agaton Svensson. Har ni inget annat som kännetecknar honom, så lär vi nog inte få fatt i honom

— Jo, sade Amanda, han sa att han skulle vända sej i graven varenda gång jag var otrogen.

— Jaså, Rotationsagaton. Den använder vi till fläkt i matsalen.

Idrottsledarekurs.

Riksidrottsförbundets stora idrottsledarekurs å Bosön kommer i år att pågå under tiden 20 -29 juni. Till denna kurs äger varje distrikt anmäla max. 6 deltagare varav om möjligt tre kvinnliga. För att bliva antagen till kursen erfordras att vara medlem i en idrottsförening, att genom intyg från sin förening kunna visa, att man är intresserad och lämplig som föreningsfunktionär eller träningsledare samt att vara lägst 18 år.

Anmälan insändes genom resp. idrottsförening till Hallands Idrottsförbund, Kungsbacka, senast den 1 maj. Utförlig inbjudan kan erhållas genom förbundssekretariatet, telefon Kungsbacka 115, som även står till tjänst med alla upplysningar.

Till föreningarnas ledning kan nämnas, att kursen är avsedd för föreningsledare och organisatörer och är därför icke någon speciell instruktörskurs för specialidrottsmän.

4,000 KRONOR PÅ TOLV RÄTT

STOCKHOLM (TT).

Enligt Tipstjänst preliminära uppgifter för tipsomgången d. 12 april ger i stryktips 12 rätt c:a 4.000 kr., 11 rätt 185 och 10 rätt 22 kr. I siffertips har en tippare lyckats få 6 rätt, vilket ger omkring 24.000 kr. Fem rätt ger c:a 1.000 kr. Antalet poolvinnare är 440.

Laholms BK.

Samtliga fotbollspelare samlas i kväll kl. 18 vid idrottsplatsen för träning.

Knäreds IK

tränar i kväll kl. 18.30.

Skogaby BK

tränar i kväll kl. 18. B-laget match söndag.

Veinge IF

Samtliga fotbollspelare samlas i kväll kl. 18 för träning.

Ysby Bollklubb.

Träning i kväll kl. 19. Tränare leder. Alla spelare torde infinna sig.

Rånneslövs G. I. F.

A- och B-lagen träning torsdag kväll kl. 18.30. Regeltolkning efter på caféet. Alla måste närvara.

Nytt och flytt

Dagens namn
ELIAS.
Solen går upp kl. 4.59 och ned kl. 19.26.

Morgondagens namn
VALDEMAR.
Solen går upp kl. 4.57 och ned kl. 19.28.

Där har vi ägget

Evig ungdom får man enligt ett urgammalt tyskt recept om man äter befruktade, exakt nio dar gamla hönsägg, och nu säljer en firma i Frankfurt kontrollerade sådana ägg från egen farm. Tretusen ägg om dan skickar man ut till de troende, som för nittio mark går igenom kuren och varje dag under en månad får sitt magiska ägg levererat. Är man efter den tiden inte föryngrad och nöjd får man pengarna tillbaka. (Om man lämnar igen äggen?)

Mitt i centrum.

Det var en ryss!

Det var en ryss som uppfann trådbussen, meddelade Moskvaradion i en utsändning härom dagen. Uppfinnaren heter Igor Applolonovitj Perovskij och den första trådbussen rullade ut ur uppfinnarverkstaden någon gång i slutet av 1870-talet.

*

Nu väntar man bara på att få veta vem det var som uppfann tråden. Att det var en ryss som uppfann den röda tråden får väl tas för givet, menar Expressen.

Salt svar

Det var stor fest för nyblivna pensionärer på Skeppsholmen häromkvällen. Efter sådär en 40 år som underofficer i flottan må det vara vem som helst ursäktat om en lättare leda vid både sjön och flottan infunnit sig. Och en av de nypensionerade underofficerarna var ganska hjärtligt utled på sjön. En officer frågade honom efter middagen vart han skulle flytta efter pensioneringen.

— Jo, svarade den gamle underofficeren — som förresten inte var så farligt gammal — jag ska ta en åra på ryggen och så skall jag knalla inåt land. Och jag ska fortsätta och gå ända tills någon frågar mej vad det är för sak jag bär på ryggen. Där ska jag stanna och slå mej ner!

Skrattsalvorna efter den repliken lär ha hörts över hela Skeppsholmen.

Skummeslöv

Skummeslövs SLKF hade möte i tisdags i bygdegården under ordförandeskap av fru Irma Sjöström.

Då det är tio år sedan Skummeslövs SLKF bildades, skall en fest hållas i bygdegården i Skottorp den 21 maj och kringliggande avdelningar skall inbjudas. De medlemmar, som var med vid avdelningens bildande, hälsas särskilt välkomna. Nästa möte skall hållas på kafé Tallsätra tredje tisdagen i juni.

Till sist följde ett trevligt samkväm kring kaffebordet. Innan man skildes, sjöngs "Landsbygdskvinnans sång".

Ägg i mössan . . .

Denna lilla flicka — kanske en blivande modist — har tagit sig för att prova ut ett antal påskkycklingar, lämpliga att placera på vårhatten, Bara de inte var så förtvivlat lika allihop! Det är ju omöjligt att bestämma sej . . .

Den mördande roboten som dödade sin herre

I BOSTON i USA finns en skola som grundats av Norbert Wiener — "Massachusetts Institute of Technology". De lärdomar som adepterna där insuper går ut på att vårt tänkande inte är någonting annat än olika funktioner av ett elektriskt ledningsnät som har sitt centrum i den mänskliga hjärnan. Den vetenskapliga världen följer intresserad men skeptiskt denna nya "hjärnlära". Om man skulle lyckas tekniskt bevisa att teorierna är riktiga skulle det inte längre vara någon omöjlighet att skapa tänkande roboter — d. v .s. konstgjorda människor.

Det skulle då inte röra sig om människoliknande maskiner som kunde fås att fungera blott med hjälp av människan, utan om nästan tänkande apparater vars konstgjorda hjärnor i åtskilliga avseenden skulle vara människans överlägsn. Men det skulle dröja mycket länge innan man kom så långt.

Ännu inga avbilder

Varken "Binac", den intellektuelle roboten som spelar schack, eller hans broder "Univrac", en robot som kan komponera melodier, är fullkomliga avbilder av människan. Dessa båda representerar de senaste forskningsresultat som nåtts vid laboratorierna i Philadelphia. Men om man betänker vilka väldiga framsteg som gjorts sedan den första roboten såg dagens ljus — den skapades av holländaren van Boherung 1788 — så förefaller det ingalunda uteslutet att vi redan under det tjugonde seklet kommer att kunna framställa den tänkande mekaniska människan

Men innan den visionen blivit verklighet, innan fantasibegåvade författares papperskonstruktioner besannats och innan vi får uppleva framtidens krig som ett slag mellan giganter av stål — dessförinnan måste vi också frukta att roboterna gör sig till människans herrar. Redan känner man till fall då roboter inte längre lytt sina skapares befallningar utan vänt sig mot sina herrar — vilket till och med har resulterat i döden för uppfinnaren.

År 1933 lade Roland Schäffer, en chicagoingenjör, sista handen vid en genialiskt konstruerad maskinmänniska. Han hade ödslat år av förberedelser på detta mästerverk och experiment och förberedelser har kostat honom otaliga arbetstimmar.

Denna robot såg ut som en tung medeltidsriddare. Den gick långsamt medan den stampade hårt i marken och den kunde utföra en mängd olika rörelser.

Men Roland Schäffer var inte nöjd ändå. Bit för bit förbättrade han sin robot till en medarbetare som kunde hjälpa honom att flytta tunga föremål och som dessutom kunde själv utföra vissa arbeten. Roboten smidde järn, sågade omkull träd och uträttade åtskilligt liknande arbeten. Men vad tänkte och tyckte denna konstgjorda människa om allt detta? Hade den verkligen ett "gott hjärta" som dess skapare påstod. Schäffer hade inte nog lovord för sin egen märkliga konstruktion.

Tyvärr slutade det hela så att robotens skapare en vacker dag fick uppleva hur hans robot plötsligt satte sig upp mot honom.

Roboten mördar!

Roland Schäffer befallde än en gång sin "son" — på samma sätt som han gjort åtskilliga gånger förr — att han skulle gå, sätta sig och göra hundratals andra rörelser. Men plötsligt hände någonting som är svårt att förklara, ty det fanns inga vittnen till vad som egentligen tilldrog sig. Ingenjören arbetade ensam med sin maskin inne i det låsta laboratoriet. Polisundersökningen visade följande:

Ingenjören satt vid sitt skrivbord och kontrollerade en del uträkningar och ritningar när han plötsligt hörde ett misstänkt ljud bakom sig och vände sig om. Nu måste han ha sett hur hans robot kom gående emot honom medan den med sin högra hand svängde den järnslägga den annars brukade använda då den smidde. Schäffer måste ha blivit stel av förvåning så att han inte kom underfund med hur farligt det hela var utan bara stod kvar hypnotiserad. Roboten gick alldeles in på sin herre och krossade hans huvud med sin slägga. Sedan var det laboratoriets tur och roboten formligen slog det i grus och spillror. Sedan roboten förstört allt och till och med försökt slå sig igenom väggen ebbade dess kraft ut och den sjönk samman vid sidan om sitt offefr.

Detta är så vitt bekant det första brott som begåtts av en mekanisk människa. Undersökningen gav till resultat att roboten på grund av ett misstag satts igång och att "mördaren" sedan fortsatt att fungera till dess det ackumulatorbatteri, som gav den dess kraft, tagit slut.

Brodern grets av skräck

Samma uppfattning hade Roland Schäffers broder, som fortsatte den andres verk och konstruerade en annan, ännu mera fulländad robot. Denna nya mekaniska människa förevisades för en utvald samling vetenskapsmän, som alla blev synnerligen imponerade. Föreställningen ägde rum i Chicago.

Men en dag fick Jack Schäffer för sig att hans robot verkade lynnig och till och med ond.. Då kände han skräcken komma över sig. Och då han var fast besluten för att inte dela sin broders tragiska öde, förintade han med sina egna händer den märkliga makaniska människa som han själv skapat.

Åtskilliga år har gått sedan dess. Och nu syssla människorna åter med att försöka framställa "övermänniskor av stål". Verkligt enastående resultat har uppnåtts och mycket tyder på att utvecklingen inom detta område marscherar framåt med raska steg. Många frågar sig hur det hela skall sluta. Skall mänskligheten till alla sina andra bekymmer en dag också bli tvungna att bekämpa ett robotarnas uppror?

R. E. Porter.

Det har ju länge viskats på Karl Gerhards rygg att han är en god människa. Det är kanske att bakdanta en man som har elakheten till yrke. Jag har sett honom bli askgrå i ansiktet, när han fått höra att det gått illa för en vän. Det måste nog mycket till för att vara så elak som han.

Önskar Ni sälja

lantbruk, stadsfastighet, tomt, villa, handelsaffär eller varulager, torde Ni beakta, att vi alltid hava solida köpare antecknade samt förmedla affärer mot lågt arvode och sunda affärsprinciper.

Laholms Inkasso- & Affärsbyrå
Tel. 80 MANDER CARLSON Tel. 80.

Atomenergi som kraftkälla

Verklighet inom 10 år.

WASHINGTON den 14 april. Inom tio år, eller kanske fem kommer atomenergin att kunna lämna industriell kraft, säger vetenskapsmän i USA och Canada.

Ordföranden i USA:s atomkraftkommission, Gordon Dean, och den kanadensiska handelsministern Howe har tillsammans gjort uttalandet.

De anser att Storbritannien förmodligen blir det första land som kan producera industriell kraft med hjälp av atomenergi. Inom 15 år anser de att städer i Storbritannien kan upplysas med hjälp av den nya kraftkällan.

På detta område är Storbritannien och USA ungefär jämn ställda medan Canada nu har några av världens bästa försöks reaktorer och är färdiga att sätta igång med produktionen.

Dean sade att han för sin del ansåg att industriell kraft med atomenergi kunde dröja mellan fem och tio år.

"Då anser vi att vi skulle kunna ha en reaktor som kan producera kraft för kommersiell användning åtminstone på vissa platser där kostnaderna för bränsle är höga", sade han.

VAN FLEET:

Kommunistisk offensiv i Korea osannolik

SEOUL den 14 april.

Förenta Nationernas överbefälhavare för markstyrkorna i Korea, general James van Fleet, anser det mer osannolikt nu att kommunisterna startar en offensiv än för ett år sedan, även om deras offensivkraft är större.

Vid en presskonferens på måndagen sade van Fleet att han hoppades på ett hederligt vapenstillestånd men varnade samtidigt för att Förenta Nationernas styrkor är beredda att möta ett anfall längs fronten om kommunisterna skulle igång sätta det.

Varje röd offensiv skulle med slagkraft kunna fortgå under en vecka eller 10 dagar på de förråd som kommunisterna nu byggt upp vid fronten. Han påpekade emellertid att kommunisterna lidit kolossala förluster under konflikten, över en halv miljon i manskap och stora förråd.

Van Fleet deklarerade också att FN-kommandot är fast beslutet att bevara Sydkorea inom det demokratiska lägret.

INTE SVARSLÖS

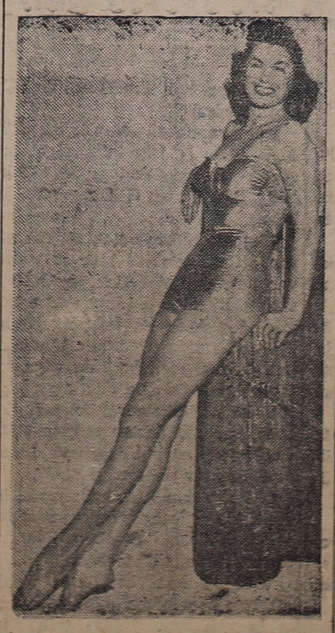
Tåget har uppehåll på en station, varvid de resande passar på att gå ut på perrongen för att sträcka på benen och hämta en nypa frisk luft.

En yngling går fram till loket och säger spydigt till eldaren:

— Har det slocknat i spisen?

— Vet din mamma om att du lämnat barnkupén? undrade eldaren.

Ynglingen avlägsnade sig hastigt.

DAGENS STJÄRNFLICKA

En av Metro-Goldwyn-Mayers guldfiskar är Esther Williams, som efter vanligheten här är fotograferad i badkläkt. Hon har just angjord förtöjningarna efter en vällyckad illuminerad simtur under vattnet

SKANDINAVIENS HITTILLS STÖRSTA FARTYGSBYGGE, 29,000-tonnaren Brita Onstad, sjösattes under sedvanliga högtidliga former vid Götaverken på tisdagseftermiddagen. Det nya fartyget har en längd av inte mindre än 198,1 m. och är byggt i Lloyds registers högsta klass, 1,337,000 kubikfot, och pumpkapaciteten är 1,550 ton i timmen. Här en bild från sjösättningen i Göteborg.

Titanics undergång

För jämnt fyrtio år sedan inträffade den största fartygskatastrofen i modern tid. Det var då Titanic den 14 april på kvällen kolliderade med ett isberg och gick under på några timmar. Om händelsen hade vi redan i går en artikel, men då katastfofen fortfarande lever kvar i friskt minne hos den stora allmänheten kan det ha sitt intresse att återgiva en del detaljer kring olyckan. Händelser, som utan tvekan bidragit till att katastrofen under så lång tid som fyra decennier sysselsatt människornas fantasi.

På kvällen den 14 april 1912 dansade man och roade sig som vanligt på Vita Stjärnlinjens flytande lyxhotell Titanic. Detta jättefartyg betecknades som "världens åttonde underverk", och det hade slagit alla tidigare rekord innan det sjösattes. Titanic var på 46.328 registerton och mätte från för till akter 882 fot och från skorsten till köl 175 fot. Den hade dragit en kostnad av två miljoner pund sterling, eller 36 miljoner svenska kronor.

Mångmiljonär orsakade katastrofen

Sent på kvällen märktes en svag stöt som ingen, utom möjligen en del av befälet, tog minsta notis om. Några timmar senare var katastrofen i hela dess vidd ett fullbordat faktum.

Kring Titanics undergång uppstod en mytbildning, som givetvis varit orsaken till att minnet av katastrofen överlevt två världskrig, som i sig själv rymt tragedier av ännu större format.

Titanic ägdes av Vita Stjärnlinjen och bolagets chef, mångmiljonären Ismay medföljde fartyget. Det uppges bestämt att han var den egentlige befälhavaren ombord och att han beordrade fartygschefen att hålla högsta fart, även sedan officerarna varnat honom under hänvisning till faran för sammanstötning med isberg. Ismay var en hänsynslös herre, som krävde absolut lydnad, och hans anställda var faktiskt bara redskap, som han använde för att sätta i scen sina avsikter.

En överlevande svensk passagerare berättar i en intervju. "Jag har en gång i England ganska offentligt uttalat, att jag näst Bismarck icke sett sådan förmåga att oberörda tränga sig fram över människokroppar som hos herrarna Ismay".

Rapport om att alla räddats

I de första telegrammen om katastrofen — de kunde förresten läsas i denna tidning den 16 april 1912 — meddelades att samtliga ombord räddats av tillskyndande fartyg, vilka skulle ha bildat en formlig mur kring Titanic. Så småningom gick emellertid katastrofens hela vidd upp för allmänheten.

Det har också fastslagits att de felaktiga uppgifterna emanerade från Ismay. Denne försökte förresten in i det sista undertrycka förmedlingen av katastrofen. Dessa försök var emellertid dömda att misslyckas men blev givetvis ett viktigt argument i de anklagelser som riktades mot Ismay.

Fartygsorkestern spelade "Närmare Gud till Dig"

Hur uppförde sig de många människorna ombord? Ja, om den saken är påstående lika många som de överlevande passagerarnas antal. En del gjorde gällande att alla tog saken fullkomligt lugnt. När de insåg att de inte hade någon chans att komma med de allt för få livbåtarna, överlämnade de sig med bibehållet lugn åt ödet. Ett annat rykte gjorde gällande att fullkomlig panik utbröt, och den uppgiften är nog den som är den riktigaste. Man skulle till och med ha fått skjuta ned tolv passagerare, som inte lydde fartygsbefälets order." Dessa och många, många andra påståenden blir väl aldrig riktigt klarlagda. Kaptenen omkom emellertid, han spolades bort från kommandobryggan av ett par väldiga vågor. Ett rykte påstod att han begick självmord.

Ett rykte om förhållandena ombord när fartyget slutligen sjönk, har blivit smått historiskt ryktbart. Det gör gällande att fartygsorkestern, som några timmar tidigare spelat dansmusik ombord, just som båten sjönk intonerade "Nearer, my God, to Thee".

Fartygskatastrofen har också givit upphov till en filminspelning, och Karl Asplunds kända dikt "Hjältarna" är inspirerad av katastrofen på Atlanten.

Det blå smycket

Allra sist skall vi återge en underlig historia som cirkulerade rätt allmänt i samband med katastrofen.

Flera tidningar berättade: "Det blå diamantsmycket", som har en lång förhistoria, var ombord på "Titanic" under resan. Smycket har i alla tider bragt olycka över sin ägare. Det tillhörde ursprungligen en turkisk sultan, som blev avsatt, och därefter en rik spanjor, som drunknade. Sedan dess har det bland annat ägts av drottning Marie Antoinette. En holländsk juvelerare, som köpte det, blev mördad. I januari månad i år köptes det av en amerikan vid namn Maclean, som nu var ombord på "Titanic" och fann sin död i vågorna.

Titanics undergång kommer nog att talas om länge, länge. Svaret på en del dunkla frågor kommer väl aldrig att ges. Kanske också att tragiken förminskas i historiens ljus, medan alla de hjältedåd, som också otvivelaktig förekom, kommer att skymta fram i ett än mer förklarat ljus.

STEN.

Hos spågumman

— Ni kommer att bli gift med en lång, mörk man . . .

— Det gör mej inte klokare . . . de är mörka alla tre.

— Skäms du inte, ska jag gå efter riset?

— Nej, nej, gör inte det . . . jag skäms hellre.

Ju mera man bedömer, desto mindre älskar man.
Honoréde Balzac.

Med tilltagande deltagande för offret läser man om den där gravören, som fullständigt duperat en godtrogen familjeflicka, genom att påstå sig vara chef för en avdelning vid hemliga polisen. Det blev kärlek vid första ögonkastet. Störst av allt är kärleken. I varje fall väntade flickan sig något stort, men nu väntar hon tvärt om. När den gravida flickan ville gifta sig, så visade det sig mycket riktigt att gravören redan var gift, vilket i sammanhanget måste anses nog så graverande.

Cello i S. T.

En fulträff

— Skall jag dricka en pilsner till? Mitt huvud säger nej, men min mage säger ja, den duktigaste ger sig alltid — då dricker jag en pilsner till . . .

Fick träffa Stalin

Detta är den indiske Moskva-ambassadören Sarvepelli Radhakrishnan, som mottagits i audiens i Kreml, en händelse som väckt ganska stort uppseende, då det är två år sedan Stalin över huvud taget mottagit någon utländsk diplomat.

Svenskättling i "Respektfulla skökan"

Den franske skådespelaren Yvan Desny, som spelar rollen av den amerikanske senatorns son i filmen "Den respektfulla skökan" efter Sartres pjäs, tycker att det är synnerligen svårt att vara fransman, när man är född i Peking. Desny är nämligen född i Peking av rysk far och svensk mor samt blev fransman vid ett års ålder, då modern gifte om sig.

Missionären: — Varför ser ni på mej så där?

Kannibalen: — Jag är matinspektör.

"Titta, jag leder . . ."

— Jag leder, säger republikanske presidentkandidaten senator Taft från Ohio och betraktar glatt tidningens förstasida, som berättar om hans framgångar efter primärvalen i Wisconsin och Nebraska. Och kampanjen går vidare . . .

Rättsvä[illegible]

— Har den anhållne för vana att tala för sig själv, när han är ensam?

— Det vet jag inte.

— Vet inte? Och ändå känner ni ju mycket väl till honom.

— Ja, men jag har aldrig varit tillsammans med honom, när han är ensam.

Laholms Tidning - ortens tidning.

RADIO

TORSDAGEN DEN 17 APRIL.

6.15 Vardagsmorgon. Därefter: Hälsan framf. allt! Marg. Lindkvist om sjukrummet. (Repris.)
6.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Grammofonmusik.
7.15 Andliga sånger.
7.40 Morgonandakt. Fil. dr Bengt G. Söderberg.
8.00 Nyheter och väderlek.
8.15—8.45 Hemmets magasin.
11.00 Musik under arbetet.
12.00 Klockspelet i Stadshustornet. Dagens dikt. Därefter: Harry Lundqvists schrammelkvartett.
12.30 Nyheter och väderlek. Därefter: Börsnoteringar.
12.45 Kåserier ur »Morfar på äventyr» av Red Top. Uppläsning av Ragnar Planthaber.
12.55 Tidssignal.
13.00 Skolradio. Auf die Post gehen, Eine Szene von Kurt Heinig.
13.20 Rytmisk underhållning.
13.55 Träd i saga och dikt. Eli Margareta Wärnhjelm.
14.10 Pianokompositioner spelade av Svenerik Damm. (Luleå.)
14.30—14.50 Koppla av! Gymnastik för husmödrar. Elsie Hjertén.
16.30 Kring en bok.
16.40 Robert Schumann: a) Auf das Trinkglas eines verstorbenen Freundes (J. A. Kerner), b) Der Schatzgräber (J. v. Eichendorff), c) Die Sehnsucht (E. Geibel). d) Stille Tränen (J. A. Kerner). e) Der Hidalgo (E. Geibel). Folke Wedar, sång. Vid flygeln: Wilhelm Freund.
17.00 Väderlek.
17.10 Aposteln Johannes. Föredrag av lektor Erik Sjöberg.
17.25 Barnens brevlåda.
18.00 Grammofonmusik. 1. Uvertyr i italiensk stil K. 318 (Mozart). Berlins filharm. ork. Dir.: Hans von Benda. 2. Voi avete un cor fedele K. 217, konsertaria (Mozart). Maria Stader, sång. Dir.: Hans Erismann. 3. Fantasi g-moll op. 77 (Beethoven). Artur Schnabel, piano. 4. Die Uhr (Carl Loewe). Karl Schmitt-Walter, sång. 5. Mazurka op. 11 nr 3 (David Popper). Pablo Casals, violoncell. 6. Sei nicht bös' ur »Der Obersteiger» (Carl Zeller). Solist: Peter Anders. Kör och ork. 7. Rhondda rhapsody (Mai Jones). George Melachrinos ork. 8. Vackra drömmar (Jelving-Moberg). Iréne Gazell, sång. Bert Lancers ork. 9. Vesterinen polka (Viljo Vesterinen) Viljo Vesterinen, dragspel. 10. If you go (Emer-Parsons). Vera Lynn, sång. Dir.: Roland Shaw. 11. San Antonio rose (Wills-Jerico). Inga-Lill Rossvald och Harry Brandelius, sång. Thorsten Sjögrens ork. 12. Bodens ingenjörskårs marsch (Wiktor Widqvist). Svea livgardes musikkår. Dir.: Ille Gustafsson.
18.55 Meddelanden.
19.00 Nyheter och väderlek. Dagens eko.
19.30 Jag har haft roligt. Max Hansen sjunger och berättar.
19.55 Dagens melodier. Conferencier: Torbjörn Johnsson. Medv.: Varietéorkestern under ledning av Thore Ehrling.
20.30 Självförsvar eller mordförsök? Diskussion om boxning.
21.30 Ivan Eriksson spelar violin. Vid flygeln: Ragnar Dahl.
21.50 Historier ur »Don Camillo och hans lilla värld» av Giovanni Guareschi. Uppläsning av Håkan Jahnberg. (Göteborg.)
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30—23.00 Hilding Hallnäs: Symfoni nr 4 op. 35. Dirigent: Sixten Eckerberg. Från Göteborgs orkesterförening.

Danska radioprogrammet torsdag

6.15 nyheter. 7.35 grammofonmusik. 8.30 andakt. 12.00 middagskonsert av kabaretorkestern. 13.15 Susanna pratar och vänder skivor. 15.30 grammofonmusik. 16.20 barnprogram. 16.50 sång. 17.40 konsert. 19.15 meloditimmen, underhållningsorkest. 20.00 symfonikonsert. 21.15 reportage. 22.15 dansmusik från Århus-Hallen. Andra programmet: 19.15 språk. 20.00 föredrag. 20.45 uppläsning. 21.15 Inga Graae sjunger och spelar harpa.

FREDAGEN DEN 18 APRIL

6.15 På tröskeln. Grammofonmusik.
6.30 Nyheter. Svenska schlagerskivor.
7.00 Melodier i dur.
7.40 Morgonandakt. Fil. kand. Cromnow.
8.00 Nyheter och väderlek.
8.15 Lediga platser. Därefter: Morgonkonsert på grammofon.
9.00 Skolradio. Korrespondenskurs i engelska: Klass 6. 9.30 Klass 5. 10.00 Klass 7.
10.30 Petri förnekelse. Hörspel av Jørgen Staunsholm. (Repris.)
11.00 Musik under arbetet.
12.00 Klockspelet i Stadshustor. Dagens dikt. Därefter: Frantz Grabowski, sång. Vid flygeln: Ragnar Dahl.
12.30 Nyheter.
12.45 Modersuggornas utfodring. Föredrag av agronom Sven Adalberth.
12.55 Tidssginal.
13.00 Skolradio. Sångstund under ledning av Olof Hult.
13.30 Malmö radioorkester.
14.00 För de yngsta: Sagohörnet.
14.15 Malmö radioorkester (fort.)
14.30—14.50 för husmödrar.
16.30 Mozart: a) Eine kleine deutsche Kantate (F. H. Ziegenhagen). b) Zufriedenheit (C. F. Weise). c) Abendempfindung (Joachim Heinrich Campe.) Mita Libelle, sång. Vid flygeln: Anita von Hillern-Dunbar.
16.50 Kring en bok.
17.00 Väderlek.
17.10 Önskeskivan. De yngsta lyssnarna har bestämt program met.
17.30 Moderna finska berättare: Mika Waltari: Ingen morgondag.
17.50 Grammofonmusik: 1. Camp town races. Phil Cardews ork. 2. Är det synd. Yvonne Tellström, sång. Curt Söderlinds ork. 3. Klarinettvals. Carl Jularbos ork. 4. När det våras ibland bergen, vals (Sauer-Sandberg). Carl Holmberg, sång. Åke Jelvings ensemble. 5. Tell me why. The Okey Dokies, sång. 6. Orchids in the moonlight. André Kostelanetz ork. 7. Våren sjunger. Ingrid Wiksjö, sång. Dir.: Eduard Hladisch. 8. Cancion y danza. Gonzalo Soriano, piano. 9. Ballad ur "Flickan från Perth" (Bizet). 10 Aubade. Leon Goosens, oboe. 11. Ah per sempre ur "Puritanerna". 12. Piemontesisk dans (Leone Sinigaglia), Bostons promenadork.
18.35 La famille Dupont. Fransk lektion.
18.55 Meddelanden.
19.00 Nyheter och väderlek. Dagens eko.
19.30 Dagens revy. Sketcher och kupletter skrivna i dag.
19.50 Hur var det med goterna? Carl-Axel Moberg om fornfyndens vittnesbörd.
20.05 Den svarta spindeln, radioopera i en akt av Heinrich Sutermeister. Text av Albert Roesler efter en novell av Jeremias Gotthelf. Svensk övers.: Edvin Kallstenius. Solister: Ursulta (den svarta spindeln) Annsofi Rosenberg; Barnets mor — Kerstin Lindberg-Torlind; Den Onde — Gösta Bäckelin; Kyrkoherden — Erik Sundqvist. Medv.: Radiokören och en instrumentensemble. Dir.: Tor Mann.
21.10 Skredstång och kikarsikte. På säljakt i Bottenhavets isar.
21.50 Folke Reinholdsons ensemble.
22.15 Nyheter och väderlek.
22.30—23.30 Dansmusik.

Danska radioprogrammet fredag.

6.15 nyheter. 7.35 grammofonmusik. 8.30 andakt. 12.00 middagskonsert från Skandia. 13.15 dragspelsmusik. 13.35 middagsföljetongen. 15.00 damernas eftermiddagsprogram. 15.30 dansk musik. 16.20 barnprogram. 16.50 brev från en menig soldat under krigen 1864. 17.40 grammofonmusik. 19.45 Richard Rodgers-melodier. 19.55 radioteatern ger "Parasiterna". 22.15 dansk kammarmusik. Andra programmet. 19.15 april cocktail. 19.45 uppläsning. 19.55 Aksel Schiötz sjunger Bellman. 20.20 grammofon musik. 20.30 reportage. 21.00 den poetiska brevlådan. 21.30 orientering.

UTAN OMSKRIVNING

Direktören tog brevet, läste igenom det och såg därefter kallt på sin nya sekreterare.

—Rent ut sagt, fröken Jonasson: ni har inte tillräckligt snygga ben för att få stava både med två d.

I blickpunkten

Svårigheter för småföretagen. Verkställande direktören i Svensk industriförening, jur. kand. B. Sjönell påvisar i en artikel i Stockholms-Tidningen att de nuvarande kreditransoneringarna hota att rent av ödelägga småindustrien. Han frågar om det är statsmakternas mening att ge småföretagarnas svåraste konkurrenter, de kapitalstarka storföretagen, ett handtag, nämligen att genom penningpolitiska åtgärder utradera betydande delar av vårt lands mindre företagare och därigenom avskaffa den stimulerande konkurrens som dessa företagare kunna bjuda.

Frågan bör närmast gå till hr Sköld. Genom den socialistiska riksdagsmajoriteten behärskar finansministern fullmäktige i riksbanken, varigenom denna bank med dess politiskt tjänstvillige chef äro hr Sköld lydige tjänare. Riksbanken är sålunda, tvärtemot vad den är avsedd att vara, ett instrument för den socialistiske finansministerns penningpolitik — vars resultat är den nuvarande inflationen. Det är den politiken som nu blivit en dödsfara för småföretagarna. Under hot om repressalier har hr Sköld förmått privatbankerna att mot egen övertygelse och vilja vidtaga kreditrestriktioner, som om de få fortsätta länge till komma att leda till katastrofer för väl icke de stora och kapitalstarka företagen men däremot de mindre.

Det förhåller sig nog som direktör Sjönell nämner att bankerna i många fall göra vad de anse sig kunna för att icke alldeles stjälpa gamla kunder, men bankernas kreditram är för trång, och i följd härav minskas småföretagens möjligheter att göra rätt för sig.

Svensk industriförening omfattar sexton branschorganisationer för olika småindustriidkare, och direktör Sjönell omtalar att föreningen dagligen får mottaga förtvivlade vädjanden och rapporter, vilka visa hur allvarliga småföretagarnas situation hastigt blivit.

För den nuvarande regeringen är ju den "fulla sysselsättningen" en trosdogm. Direktör Sjönell påvisar med erfarenhet från 30-talets depression att uppkomsten av småföretag i kommuner som hårt drabbats av arbetslöshet bidragit till att skapa sysselsättningsmöjligheter för många arbetslösa — småföretagen som inte ligga med tyngande lager äro nämligen mera motståndskraftiga än många storföretag.

HR SKÖLDS SKATTEREFORM, som är en reviderad upplaga av skatteutredningens förslag, hälsas inte med någon översvallande entusiasm av Morgon-Tidningen (s), vilken menar att "varje ansvarsfullt avgörande i skattefrågor måste ses i samband med de samhällets behov, som skatteinkomsterna avser att tillgodose" och tidningen konstaterar i sak:

Verkningarna av skatteformen i den mest omstridda punkten beror på vilken uttagningsprocent som bestämmes i slutomgången, huruvida det blir grundbeloppet 100 eller en uttagning med 110. Under alla omständigheter betyder förslaget skattesänkningar praktiskt taget över lag. Undantagen utgöres av en ensamstående, dels mer än 25.000 kronors årsinkomst, dels i de allra lägsta inkomstgrupperna. Det senare är en av skönhetsfläckarna som följt med skatteskalornas i övrigt goda konstruktion. Dessa höjningar är dock obetydliga och rör sig i intet fall om mer än 25 kr pr år.

Om uttagningsprocenten höjes till 110, blir skattelindringen för större och medelstora inkomster mycket obetydliga för äkta makar och försvinner helt, när det gäller ensamstående, vilka i många fall i stället skulle få höjning, säger Sv. Dagbladet h.):

Den verkliga skattelindringen beredes skattebetalarna i inkomstskikten upp till 12.000 kr., där den progressiva skatten ersättes med en proportionell. Det är också här som det stora inkomstbortfallet sker; lättnaderna för inkomsttagare över 12.000 kr. beröva icke finansministern några större belopp. Medelklassinkomst, vilka hårt pressas av skikten upp till 30—40.000 kr:s nuvarande skattetryck och där den höga marginalskatten har särskilt ogynnsamma verkningar, skulle väl behövt en ytterligare lindring, som inte skulle ha kostat statskassan några stora pengar. Om man undgår att höja uttagningsprocenten, så skulle dock för praktiskt taget alla skattebetalare inträda en viss lättnad, vilket ju också borde vara meningen med en reform, som i realiteten blott innebär en justering med hänsyn till penningvärdesförsämringen. Inom riksdagens alla partier finnes också otvivelaktigt en önskan att om möjligt ge skattelindringen den omfattning, som skattekommittén hade förutsatt.

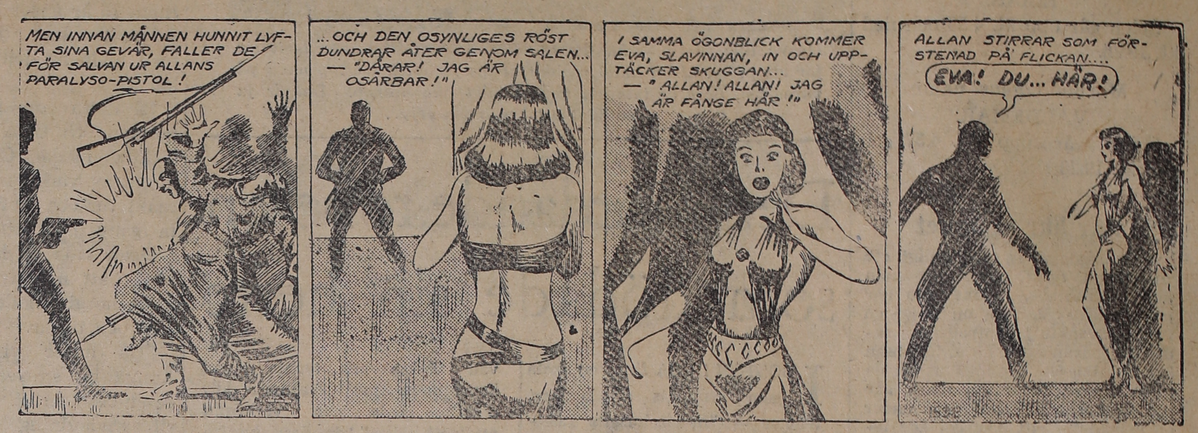
Vilken uttagningsprocent som kan komma ifråga, sysslar hr Sköld inte med, fastslår Sk. Dagbladet. (bf) Finansministern inskränker sig till att diskutera, vad skattesänkningen kommer att kosta vid olika alternativ:

Hr Sköld avslöjar inte vilket alternativ regeringen kommer att ta men han understryker att skattesänkningen inte får medföra ett alltför litet budgetöverskott. Frågan är emellertid ännu inte avgjord och det finns skäl för att genomföra den större skattesänkningen. En ordentlig skattelättnad för det stora flertalet löntagare skulle bli ett vägande argument vid kommande löneförhandlingar. Budgetöverskottet kan beräknas bli större genom inkomstökningen som blev högre än väntat. Endast halva inkomstbortfallet kommer på budgetåret 1952—53. För det därpå följande budgetåret bör kompensation hinna beslutas i form av ökad indirekt skatt. Det förefaller sålunda väl ligga inom möjligheternas gräns att ta ett krafttag för att åstadkomma en tillräckligt stor skattesänkning. Det är en lika viktig som angelägen reform.

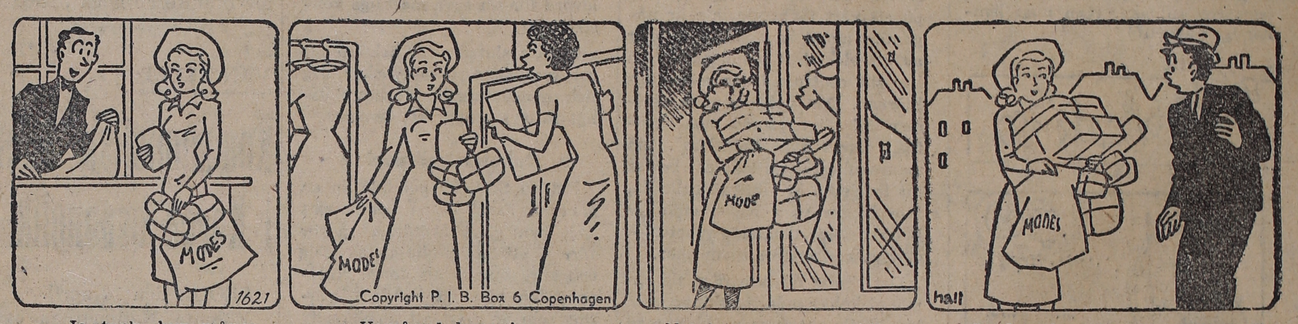
JUKAN

ALLAN KÄMPE

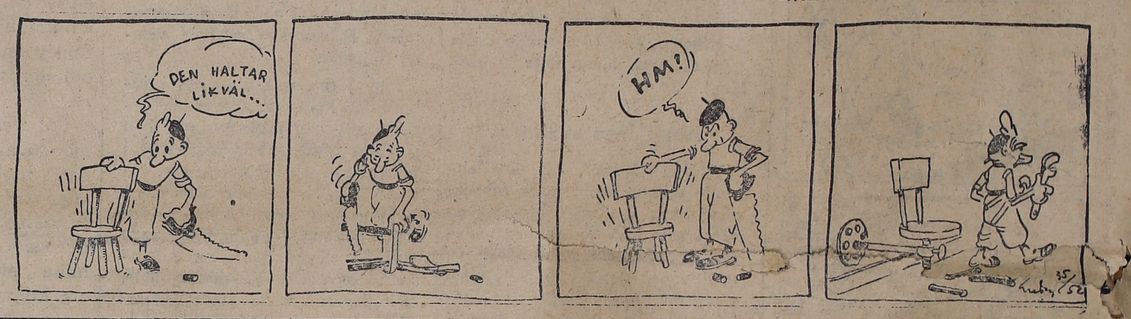

FILIP OCH MAJKEN

— Ja tack, hur många meter får det lov att vara?
— Varsågod damen!
— Nu hoppas jag verkligen att Filip är precis!
— Är det någonting du behöver, Filip, medan vi är ute på stan — rakblad, piprensare eller något i den vägen?

Basker Ville & Co

Örkelljunga

Örkelljunga m. fl. socknars hästförsäkringsförening

höll ord. sammanträde på lördagen varvid samtliga föreliggande berättelser godkändes, ansvarsfrihet beviljades och balansräkningen fastställdes. I föreningen var vid årsskiftet 498 hästar försäkrade för sammanlagt kr. 425.550. Premien är 1 kr. pr halvår och 100 kr. försäkringsvärde. I skadeersättningar utbetalades under 1951 15.827 kronor.

Styrelsen utgöres av ombudsman Axel Nilsson, Örkelljunga, ordförande, Johannes Bengtsson, Troedstorp, vice ordf., samt Oskar Olsson, Florshult, Bror Eliasson, Tockarp, Åke Nilsson, Stjärnehult, Erik Svensson, Eket, Ernst Lasson, Tureby, Erik Bengtsson, Flinka, och Karl Nilsson, Ringarp. Till uppbördsmän valdes ordf. och vice ordf. samt av styrelsen i övrigt hrr Olsson, Larsson, Eliasson och Åke Nilsson jämte Gust. Gustafsson, Hishult.

Eldsberga

Kyrkofullmäktige

har haft sammanträde under lantbr. Manne Johansson, Nytorp, ordf.-skap. Som tidigare refererats beslöts år 1949 att anta orgelbyggare Nils Hammarberg, Göteborg, till att ombygga kyrkans orgel. Emellertid har orgelfrågan under senaste tiden kommit i sådant läge, att nämnde Hammarberg meddelat, att han för sin del önskade bli skild från gällande kontrakt. Fullm. beslöt enhälligt bevilja hans begäran och antog istället Frederiksborgs orgelbyggeri i Danmark, Troels Krohn, Hilleröd, att under instundande sommar utföra orgelbygget efter helt mekaniskt system med sleiflådor. 1951 års räkenskaper och förvaltning godkändes.

HÄNDERNA

Roman av Rut Forsblom-Sandman

(56)

"Han var gift och hade barn.'

"Å", sade Hellfrid endast. Det värkte i hennes hjärta av medkänsla. Men utan ett ord arbetade de vidare.

Först när de delade ut potatisen bland korna sade Hellfrid:

"Då var han ju ingenting att sörja för."

Airi såg frågande upp.

"Jag menar så här. Du höll av honom kanske just för att han visade att han höll av dig. Du behövde så väl någon som var god mot dig, för du var så ensam, fastän du inte själv visste av det. Det var helt naturligt att du fäste dig vid honom. Men, Airi, han hade ju sin hustru. Och om han också inte hade haft någon hustru, är det inte ändå säkert, att han skulle ha menat allvar med dig. Det finns män som är sådana. Han var inget undantag. — Men du kan möta en annan, som håller av dig på det sättet som vill gifta sig med dig. Och hans kärlek kan du möta alldeles lugn. Du kan låta den mannen ta hand om dig, och du behöver aldrig mera vara ensam."

Airi skakade på huvudet.

"Jag tror inte jag möter någon sådan man", sade hon.

"Varför tror du inte det?"

"För att jag höll så mycket av den här, att jag aldrig mera kan hålla så mycket av en annan man."

Hon tog mjölkpallen och satte sig att mjölka. Hellfrid stod bredvid. Hon såg tvekande på den andra pallen, men hon ville avsluta samtalet först, innan hon började mjölka. Aldrig förr hade Airi låtit henne tala med sig. Inte på detta förtroliga sätt.

"Du är egentligen en mycket nätt flicka, särskilt när du är glad", sade hon uppmuntrande.

Airi log. Och det var sant, när hon log blev hennes ansikte ljust och vackert.

"Försök le lite oftare." Hellfrid lade handen på hennes skuldra. Men till hennes stora förvåning och bestörtning lutade sig Airi plötsligt hårt mot henne och brast i hejdlös gråt. Så hade Hellfrid aldrig förr sett henne gråta.

Hon tryckte flickan mot sig. Strök stilla över hennes hår och mumlade vänliga ord i hennes öra, alldeles som den gången därborta på myren.

Snyftningarna avtog om en stund. Airi satte sig upp och torkade sina ögon.

"Jag gråter bara för att du är så snäll", sade hon urskuldande. "Och för att det gjorde så gott. Både att få tala och att få gråta." Hon såg blygt upp.

"Å, Airi, visst skall du gråta, ibland är det det enda som hjälper. Och jag är så glad att se dig gråta, kan du förstå det?"

Airi skakade på huvudet.

"Jo, ser du, så länge man kan gråta är man en levande varelse. Helena därinne, hon kan inte gråta mer. Hon är också olycklig."

"Hon", sade Airi föraktfullt. "Hon är elak, det är just vad hon är. Mot dig mest."

"Hon är elak för att hon är olycklig. Och så är hon olycklig för att hon varit elak. Ja, förstår du det? Jag tror jag förstår henne. Och vi ska försöka få henne god igen, du och jag. Vi ska vara vänliga och glada mot henne och visa henne, att vi bryr oss om henne. Dig håller hon ändå av, för din morfars skull."

"För morfars? Varför så då?" Airi hade aldrig hört något om Fiskar-Ellas kärlekssaga. Men Hellfrid talade om alltsammans för henne.

"Jag har aldrig vetat, att de inte var gifta. Bara att mor min inte var det. Och det fick jag höra i skolan. Därför ville ingen vara med mig. Jag hade så ledsamt jämnt. Till sist kunde jag inte stå ut med det. Och så gick jag min väg. Och ingenting kunde ha fått mig att gå tillbaka till skolan. När jag gick fram, var det nästan samma elände. Jag var en som ingen ville vara med, som ingen tyckte om."

Orden kom forsande ur Airi. Hellfrids hjärta snördes samman av medkänsla. Stackars lilla ensamma barn, tänkte hon.

"Och så kom han, som visade att han tyckte om dig", sade hon sakta och ömt. "Kära lilla Airi, vill du nu riktigt komma ihåg för all framtid, att jag tycker om dig. Och att mor Helena, den rika, stolta mor Helena också gör det. Och att det kommer många, många fler människor, som du skall möta i livet och som alla håller av dig."

Airi log igen och nu fanns det ingen skygghet i hennes leende.

"Jag tycker mera om dig än om någon annan i hela världen", sade hon högtidligt. "Och jag kan inte tåla, att Helena är elak mot dig, hon unnar ju dig knappt maten, det kan vem som helst se, fastän hon inte säger ett ord. Men jag tänker inte tåla det", tillade hon i en ton, som var så morsk, att Hellfrid mot sin vilja måste le.

"Vad kan du göra åt det?" undrade hon nyfiket.

"Du ska få se", sade Airi hemlighetsfullt.

Och så tryckte hon stävan stadigt fast mellan knäna och började mjölka, så att det forsade om fingrarna. Hellfrid stod fortfarande bredvid och såg på. Den andra mjölkpallen ropade på henne i sin vrå, men hon kände att hon måste ut i friska luften ett tag. Det var så kvavt härinne, och Airis sinnesrörelse hade tagit hårt på henne. Airi själv var som befriad nu.

Det började gunga så underligt i rummet och så skymde det för ögonen. Hon hörde sig själv säga med svag röst:

"Airi — jag mår illa — —", och sedan kom golvet plötsligt emot henne.

Hon kom till sans av att Airi strök henne över ansiktet med något kallt. Hon slog upp ögonen. Airi hade burit ut henne och lagt henne på en bänk i kokhuset utanför lagården.

"Vad i all världen gjorde jag", frågade Hellfrid förvånat.

"Du svimmade. Ligg stilla", sade Airi myndigt. "Jag har vätt förklädet mitt, inte det som jag har när jag mjölkar utan det rena, som jag tog av mig. Och nu ska jag ännu en gång torka dig över pannan, så — ja. Ligg nu bara stilla och vila dig."

"Men någon kan komma — —".

"Ingen kommer. Vad gick åt dig?"

Hellfrid satte sig upp trots Airis protester.

"Säg det du. Jag kommer inte ihåg att jag skulle ha svimmat någonsin förr. Det kändes bara med ens så tungt att andas, och jag hade ingen lust att mjölka, och korna luktade så starkt. Och så föll jag omkull.

Airi såg uppmärksamt på henne.

"Har du inte känt av det förut? Inte alls om morgnarna?"

Hellfrid tänkte efter.

"Ja, när du frågar så — — ett par morgnar har jag liksom varit så matt, jag som annars är morgonpigg. Det förundrade mig, men jag tänkte inte vidare på det. Jag tror att jag har varit för mycket ute i solen på åkern."

Airi tog högtidligt ett steg bakåt och sade nästan med vördnad.

"Jag tror att du ska ha ett barn, Hellfrid."

Hellfrid for upp. Ett barn!

— Skulle hon — — —?

Blev man så här, när man väntade ett barn?

"Är du säker på det?" flämtade hon. "Hur kan du veta något om barn?"

"Å, mor i den gården, där jag bodde under skoltiden, väntade en liten varje år. Och hon mådde alltid illa först särskilt om morgnarna. Men det gick om sedan. Nästan strax."

"Ja men Airi, då skulle det kanske kunna vara så, att jag skall ha ett barn. Tänk dig, ett litet barn, som du och jag skall sköta tillsammans." I sin stora glädje måste hon ta Airi med sig. "Ett barn", fortsatte hon drömmande, "Bertels och mitt. Och Helenas barnbarn."

"Ja, nu skall hon väl begripa att bli god", Airi lät hotfull.

"Säg inte till någon om det, jag måste bli säker på det först. Och sedan skall Bertel få veta om det. Och först sedan de andra. När det syns på mig. Lova mig, Airi, att inte tala om det för någon."

Airi såg nästan förundrat på henne.

"Inte har jag ju någon att berätta det för", sade hon stillsamt.